BX
2179
L7
L3
1680
JESUITICA

ACM

607

GI d 1

182/141
80

Fr. Stanislaus Andexer

16.573

EXERCITIA
SPIRITUALIA
S. P.
IGNATII
LOYOLÆ.

FUNDATORIS SOCIET: JESU

PRAGÆ,

Typis Univerſitatis Carolo-Ferdinandeæ in Collegio Societ:
Jesu ad S. Clementem. An: M. DC. LXXX.

1680

PAVLVS PAPA III.

ad perpetuam rei memoriam.

PASTORALIS *officij cura, in univerſum Chriſti gregem nobis commiſſa, & divinæ gloriæ ac laudis amor facit, ut ea quæ ſalutem animarum, & ſpiritualem earum profectum juvant, amplectentes, vota eorum qui aliquid, quod fovere & nutrire pietatatem in Chriſti fidelibus valeat, à nobis expoſcunt, ad exauditionis gratiam admittamus. Cùm ergo (ſicut dilectus filius, nobilis vir, Franciſcus de Borgiâ, Dux Gandiæ, nobis nuper exponi fecit) dilectus filius* IGNATIVS DE LOYOLA, *Præpoſitus Generalis Societatis* IESV, *per nos in almâ Vrbe noſtrâ erectæ, & per nos auctoritate Apoſtolicâ confirmatæ; quædam documenta, ſive Exercitia ſpiritualia, ex ſacris Scripturis, & vitæ ſpiritualis experimentis elicita, compoſuerit, & in ordinem, ad piè movendos fidelium animos, aptiſſimum redegerit; illáque Chriſti fidelibus, ad ſpiritualem conſolationem, & profectum magnoperè vtilia & ſalubria eſſe, non ſolùm famâ, ex plurimis locis allatâ, prædictus Franciſcus Dux didicerit; ſed etiam experimento manifeſto, cùm Barcinone, tum Valentiæ, tum Gandiæ, id compertum habuerit. Quare idem Franciſcus Dux vobis humiliter ſupplicari fecit, ut documeuta, & ſpiritualia Exercitia prædicta, quò latiùs eorum fructus pateat, & plures Chriſtifideles, majori cum devotione ad utendum illis invitentur, examinari facere: & ſi approbatione & laude digna inveniremus, approbare & laudare aliáſque in præmiſſis opportunè providere, de benignitate Apoſtolicâ, dignaremur. Nos igitur, qui documenta & Exercitia hujuſmodi examinari fecimus, & quæ teſti-*

monitu ac relatione dilecti filij noſtri Ioannis Tit. S. Clementis, Presbyteri Cardinalis, Burgenſis Epiſcopi, ac hæreticæ pravitatis Inquiſitoris, & venerabilis fratris noſtri Philippi Saluciarum Epiſcopi, ac dictæ Vrbis noſtræ in ſpiritualibus Vicarij generalis, nec non dilecti filij Aegidij Foſcararij, noſtri Sacri Palatij Magiſtri, nobis deſuper factâ, pietate ac ſanctitate plena, & ad ædificationem & ſpiritualem profectum fidelium valdè vtilia & ſalubria eſſe & fore comperimus; debitum etiam reſpectum ad fructus uberes, quos IGNATIUS, *& ab ipſo inſtituta Societas præfata, in Eccleſiâ Dei vbique gentium producere non ceſſant, & ad maximum adjumentum, quod ad id prædicta Exercitia attulerunt, non immeritò habentes; hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, documenta & Exercitia prædicta, ac omnia & ſingula in eis contenta, auctoritate prædictâ, tenore præſentium, ex certâ ſcientiâ noſtrâ, approbamus, collaudamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus: hortantes plurimùm in Domino, omnes & ſingulos, utriuſque ſexûs, Chriſti fideles ubilibet conſtitutos, ut tam pijs documentis & Exercitijs uti, & illis inſtrui devotè velint. Nec non concedentes, ut hujuſmodi documenta, & ſpiritualia Exercitia imprimi, à quocumque bibliopolâ per prædictum* IGNATIUM *eligendo, liberè & licitè valeant. Ità tamen, ut poſt primam editionem, ſinè conſenſu ejuſdem* IGNATII, *vel ſucceſſorum ejus, nec ab hoc, nec ab alio omnino, ſub excommunicationis, & 500. ducatorum pijs operibus applicandorum pœnâ imprimi poſſint. Ac mandantes nihilominùs univerſis & ſingulis locorum Ordinarijs, ac perſonis in Eccleſiaſticâ dignitate conſtitutis, & Cathedralium, ac Metropolitanarum Eccleſiarum Canonicis, & earumdem ordinariorum Vicarijs, in ſpiritualibus, generalibus, & officialibus ubilibet conſtitutis, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, cuivis de Societate prædictâ, vel alijs quorum intererit, in præmiſſis ſpiritualibus Exercitijs, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes; faciant auctoritate noſtrâ,*

illos

illos dictâ conceſſione & approbatione pacificè frui & gaudere: non permittentes eos, per quoſcunque, contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari: contradictores quoslibet & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo: invocato etiam ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachij ſæcularis. Non obſtant. fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. *prædeceſſoris noſtri de unâ, & Concilij Generalis de duabus dietis, dummodò ultra tres aliquis auctoritate præſentium non trahatur; & quibuſvis alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrarijs quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem, quòd præſentium litterarum tranſumptis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, munitis, plena fides ubique habeatur, & illis ſtetur, tam in judicio, quàm extra, ac ſi orginales litteræ exhiberentur & oſtenderentur. Datum Romæ apud ſanctum Marcum, ſub annulo piſcatoris, die ultimo Iulij. Milleſimo quingenteſimo quadrageſimo octavo. Pontificatûs noſtri Anno* XIV.

BLO. EL. FULGINEN.

TESTIMONIA

Eorum, quibus cenſura Exercitiorum eſt commiſſa.

In primâ translatione.

Legimus omnia in volumine hoc digeſta, nobiſque valdè placuerunt, & ad animarū ſalutem in primis conducibilia ſunt viſa.

CARDINALIS BURGENSIS

Concedimus, ut opus hoc, omni laude dignum, & Chriſtianæ profeſſioni valdè proficuum, imprimatur.

PHILIPPUS VICARIUS.

Non poterunt tam ſancta Exercitia non maximum commodum præſtare cuilibet ſtudioſo. Ideò obviis etiam ulnis amplectenda ſunt.

F. ÆGIDIUS FOSCARARIUS,
Magiſter Sacri Palatij.

In ſecundâ translatione.

Legimus ſpiritualia hæc Exercitia, placéntque nobis valdè: & digna iudicamus, quæ ab omnibus orthodoxæ fidei cultoribus recipiantur & magni fiant.

CARDINALIS BURGENSIS.

Concedimus, ut opus hoc, omni laude dignum, & Chriſtianæ profeſſioni valdè proficuum, imprimatur.

PHILIPPUS VICARIUS.

Cùm nequeat ſubſiſtere diu Chriſtiana religio ſine exercitiis & meditationibus aliquibus ſpiritualibus (in meditatione enim, inquit vates, exardeſcit anima mea) nullas arbitror magis opportunas his, quæ proculdubiò ex ſcripturarum ſtudijs, & longo rerum uſu natæ ſunt.

F. ÆGIDIUS FOSCARARIUS,
Magiſter Sacri Palatij.

ALE-

ALEXANDRI VII.

BULLA.

Conceditur Indulgentia plenaria noſtris, & alijs obeuntibus apud nos Exercitia ſpiritualia.

ANNO M. DC. LVII.
die 12. *Octobris.*

ALEXANDER PAPA VII.

Ad perpetuam rei memoriam.

C*Vm, ſicut Nobis nuper exponi fecit dilectus filius* GOSVVINUS NICKEL *Præpoſitus Societatis* JESU, *perſonæ ejuſdem Societatis quotannis, & plerumque plurimæ aliæ, ſive Eccleſiaſticæ, & aliorum Ordinum, & Congregationum Regularium, ſive Laicæ, Exercitijs ſpiritualibus, à Sancto Ignatio dictæ Societatis Fundatore inſtitutis, in domibus ejuſdem Societatis per octiduum vacare conſueverint. Nos, qui probè ſcimus quantopere conducant Exercitia huiuſmodi dirigendis in viam Domini, & confirmandis in illa Chriſti Fidelium mentibus, devotionem eorum, qui operi adeò pio, & ſalutari vacaverint, cæleſtium Eccleſiæ theſaurorum elargitione magis incitare volentes, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius authoritate confiſi, omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus, tam prædictæ Societatis, aut cuiuſcumque alterius Ordinis, & Congregationis Regularibus, quàm alijs quibuslibet Eccleſiaſticis, & Laicis, qui in domibus memoratæ Societatis Exercitia prædicta, iuxta laudabilem euſdem Societatis conſuetudinem, per*

octidui

aſſidui ſpatium quandocumque peregerint, & interea temporis verè pœnitentes, & confeſſi Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, quoties id egerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimns. Præſentibus in perpetuum valituris. Volumus autem quòd ſi pro impetratione, præſentatione, admiſſione, ſeu publicatione præſentium aliquid vel minimum detur, aut ſponte oblatum recipiatur, eædem præſentes nullæ ſint eo ipſo: quodque earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici vel Secretarij dictæ Societatis ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Præpoſiti Generalis Societatis prædictæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. in Arce Gandulphi Albanenſis Diœceſ. ſub Annulo Piſcatoris die XII. *Octobris M. DC. LVII. Pontificatûs Noſtri Anno Tertio.*

G. GVALTERIVS.

Docente magiſtra Religionis Rup: Abb:

Samuel Dworžak ſc: An 1673

A

ANNOTATIONES
Ad Exercitia.

PRIMA eſt Annotatio: quòd ipſo nomine ſpiritualium Exercitiorum intelligitur modus quilibet examinandi propriam conſcientiam; item meditandi, contemplandi, orandi ſecundùm mentem, & vocem: ac poſtremò alias quaſcunque ſpirituales operationes tractandi, ùt dicetur deinceps. Sicut enim deambulare, iter facere, & currere, exercitia ſunt corporalia; ità quoque præparare, & diſponere animam ad tollendas affectiones omnes malè ordinatas, & ijs ſublatis, ad quærendam, & inveniendam voluntatem Dei, circa vitæ ſuæ inſtitutionem, & ſalutem animæ, Exercitia vocantur ſpiritualia.

SECUNDA eſt: quòd cùm in ſeqventibus omnibus Exercitijs ſpiritualibus utamur actibus Intellectûs, quando diſcurrimus; Voluntatis verò, quando afficimur; advertendum eſt in oratione, quæ præcipuè eſt Voluntatis, dum voce, aut mente cum Domino Deo, vel Sanctis eius colloqvimur, maiorem exigi à nobis reverentiam, quàm dum per uſum Intellectûs circa intelligentiam potiùs moramur.

TERTIA eſt: quòd mirum in modum iuvatur, qui ſuſcipit Exercitia, ſi magno animo, atque liberali accedens, totum ſtudium, & arbitrium ſuum offerat ſuo Creatori, ut de ſe ſuíſque omnibus id ſtatuat, in quo ipſi potiſſimùm ſervire poſſit, iuxta eiuſdem beneplacitum.

QUARTA eſt: quòd exercenti ſe in prima hebdomada,

expe-

expedit neſcire, quid in ſecunda ſit acturus: ſed ad conſequendum illud, quod tunc quærit, acriter laborare, perinde ac ſi nihil boni poſtea eſſet reperturus.

QUINTA eſt: quòd admonendus eſt is, qui exercitatur, ut cùm in quotidiano quolibet Exercitio, ex quinque infrà deſcribendis, expendi debeat unius horæ tempus; curet ſemper animi quietem in hoc reperire, quòd plus temporis potiùs, quàm minus, inſumpſiſſe ſibi conſcius ſit. Freqvens eſt enim Dæmoni hoc agere, ut præfixum meditationi, vel orationi temporis ſpatium decurtetur.

SEXTA eſt: quòd, cùm facile ſit, ac leve, affluente conſolatione, integram contemplationis horam traducere: difficillimum è contra incidente deſolatione; idcirco adverſùs tentationem, ac deſolationem ſemper pugnandum eſt, producto ultra præfinitam horam exercitio, vincendi gratiâ: Ità enim non ſolùm diſcimus reſiſtere adverſario, ſed eum etiam expugnare.

SEPTIMA eſt: quòd ei, qui à negotijs liberior eſt, & fructum conſeqvi ſpiritualem optat, quàm poſſit maximum; tradenda ſunt omnia Exercitia eodem, quo procedunt, ordine (& quidem ſcribi rerum capita, ne excidant è memoria, expedit.) in quibus (ſecundùm ſucceſſum communiorem) tantò maiorem faciet progreſſum ſpiritualis vitæ; quantò magìs ab amicis, notíſque omnibus, & ab omni rerum humanarum ſolicitudine ſeſe abduxerit: ut ſi ab ædibus priſtinis migret in domum, cellámve aliquam ſecretiorem, unde ipſi liberum, ſecurúmque ſit egredi ad matutinum ſacrum Miſſæ, vel ad veſperarum officium, cùm libuerit, audiendum, abſque familiaris cuiuſquam interpellatione. Ex qua quidem loci ſeceſſione, inter alias multas commoditates, hæ tres præcipuè conſurgunt. Prima, quòd excluſis amicis, & familiaribus, negotiiſque minùs rectè ordinatis ad Dei cultum, gratiam apud Deum non mediocrem meretur.

Secunda, quòd per huiuſmodi ſeceſſum, Intellectu minùs quàm antea diſtracto in diverſas partes, ſed collectâ, redactáque omni cogitatione ad rem unam, ſcilicet ad obſeqvendum Deo Creatori ſuo, & ſaluti animæ ſuæ conſulendum, multò liberiùs, ac expeditiùs utitur naturæ viribus, in quærendo eo, quod deſiderat tantopere. Tertia, quòd quantò ſe magis reperit anima ſegregatam, ac ſolitariam; tantò aptiorem ſeipſam reddit ad quærendum, attingendúmque Creatorem, & Dominum ſuum: ad quem inſuper, quò propiùs accedit, eò meliùs ad ſuſcipienda bonitatis divinæ dona diſponitur.

B

Conſiderandus ē finis et ſm̄ finem dirigendus eſt curſus.
Caſ. Col: 17

PRINCIPIUM, Sive Fundamentum.

CReatus eſt homo ad hunc finem, ut Dominum Deum ſuum laudet, & revereatur, eíque ſerviens tandem ſalvus fiat.

REliqua verò ſupra terram ſita, creata ſunt hominis ipſius cauſâ; ut eum ad finem creationis ſuæ proſeqvendum iuvent.

UNde ſeqvitur, utendum illis, vel abſtinendum eatenus eſſe, quatenus ad proſeqvutionem finis, vel conferunt, vel obſunt.

QUapropter debemus abſque differentia nos habere circa res creatas omnes (prout libertati arbitrij noſtri ſubiectæ ſunt, & non prohibitæ) ità ut (quòd in nobis eſt) non quæramus ſanitatem magìs, quàm ægritudinem: neque divitias paupertati, honorem contemptui, vitam longam brevi præferamus: Sed conſentaneum eſt, ex omnibus ea demum, quæ ad finem ducunt, eligere, & deſiderare.

C

EXAMEN PARTICVLARE
VT SCIAT
Reprobare malum
Et eligere bonum
Paulatim atq; per partes Non poteris eas delere pariter

PRIMUM tempus eſt matutinum, quo debet homo, ſtatim dum à ſomno ſurgit, proponere diligentem ſui cuſtodiam, circa peccatum, aut vitium aliquod particulare, à quo emendari cupit.

SECUNDUM eſt pomeridianum, in quo petenda eſt à Deo gratia: ut reminiſci poſſit ille, quoties in peccatum, ſeu delictum iſtud particulare inciderit; & impoſterum cavere. Deinde priorem faciat diſcuſſionem, exigens ab anima ſua rationem de peccato, ſeu vitio iam dicto, & ſingulas diei partes præteritas percurrens, ab ea hora, quâ ſurrexit, uſque ad præſentem, quoties illud commiſerit: & puncta totidem ſignet in priore linea figuræ ſubſcriptæ: quibus peractis, denuo proponat per ſpatium diei reliquum diligentiùs ſeſe cohibere.

TERTIUM erit veſpertinum tempus, in quo poſt cœnæ horam facienda eſt diſcuſſio ſecunda, percurſis itidem horis ſingulis ab examine priore, uſq: ad præſens lapſis: & eodem modo rememoratis, enumeratiſque vicibus, quibus deliquerit, parem ei punctorum numerum ſignabit in poſteriore linea figuræ ſequenti ſimilis, ad hoc præparatæ.

Additiones quatuor utiles, ad faciliorem & celeriorem peccati, ſeu vitij cuiuſvis extirpationem.

PRIMA eſt, ut quoties id peccati, ſeu delicti genus homo commiſerit, manu pectori admotâ, doleat de lapſu: quod fieri poteſt etiam aſſiſtentibus alijs, nec advertentibus.

SECUNDA eſt, ut ſub noctem numeratis, compatatiſque invicem punctis linearum, quarum prior priori exa-

 mini,

mini, poſterior poſteriori aſſignatur, attendat, an à priore examine uſque ad ſecundum, aliqua ſucceſſerit emendatio.

TERTIA eſt, ut conferat diei ſecundæ, atque præcedentis examina invicem, conſiderans, ecquid ſibi emendationis intervenerit.

QVARTA, ut collatis hebdomadarum duarum inter ſe examinibus, pari modo factæ, vel omiſſæ emendationis rationem habeat.

ITem notandum eſt, ex ſequentibus figuris primam cæteris longiorem, deputari diei primæ, puta Dominicæ: ſecundam verò diei Lunæ paulò breviorem, & ità deinceps: cùm par ſit diminui in dies erratorum numerum.

EXAMEN
CONSCIENTIÆ
Generale.

PRo comperto ponitur, triplex incidere homini cogitationum genus: unum ex proprio ſurgens motu ille ipſius hominis: Reliqua verò duo extrinſecùs advenientia, ex boni ſcilicet, vel mali ſpiritûs ſuggeſtione.

De Cogitatione.

DUobus modis elicitur meritum ex malâ cogitatione, in materia peccati mortalis, de qua hîc ſermo eſt. *Primò*, qnando ſuggeritur de patrando mortali crimine cogitatio, ſed ea confeſtim repugnando vincitur. *Secundò*, quando pravæ iſtiuſmodi ſuggeſtioni ſemel, ac iterum repulſæ & ſubinde nihilominus revertenti, continuè reſiſtit homo, donec penitùs expugnetur: quod quidem victoriæ genus, meritò alterum antecellit,

Peccat autem leviter aliquis, ſeu venialiter, quando in ſuborta peccati mortalis cogitatione, aliquantulùm moratur, quaſi auſcultando: vel quando aliqua obiter ſenſûs delectatione afficitur, vel in ea retundenda ſe ſe exhibet negligentem. Mortale verò peccatum, per cogitationem duobus modis admittitur. *Primò*, quando cogitationi peccati præbetur quacumque ratione aſſenſus. *Secundò*, quando peccatum illud opere completur: ídque gravius eſt priore, ex tribus cauſis: videlicet, ob maiorem temporis decurſum: ob actum intenſiorem; & ob plurium denique offendiculum, ſive detrimentum.

De loquela.

De Loquela.

VErbo etiam multifariam offenditur Deus : ùt in Blaſphemia, Iuramento. Nam iurandum non eſt, neque per Creatorem, neque per creaturas ullas, niſì concurrentibus his tribus: Veritate, Neceſſitate, ac Reverentiâ. Porrò intelligenda eſt Neceſſitas, non in veritatis cuiuslibet affirmatione, ſed eius tantùm, quæ circa ſpirituale, corporale, vel etiam temporale bonum aliquod, momenti eſt non levis. Reverentiam dicimus, quando aſſumens divinum nomen, adhibet conſiderationem, ut Deo Creatori, ac Domino, debitus honor tribuatur.

Sciendum eſt autem, licèt Iuramentum temerè, ſeu vanè factum per Creatorem, ſit gravius peccatum, quàm per creaturam; difficiliùs tamen eſſe per hanc, quàm per illum licitè iurare, ſervatis debitis circumſtantijs, quas diximus. *Primò*, quia in mentione creaturæ facienda per iuramentum, non ità excitamur, aut reddimur attenti, ut ex veritate, ac neceſſitate iuremus, ſicut nominato rerum omnium Creatore. *Secundò*, eò quòd ad honorem Deo exhibendum cum reverentia, longè debiliùs movemur ex commemoratione creaturæ, quàm ipſius Dei Creatoris. Quamobrem iurare per creaturas, perfectis magìs conceditur, quàm craſſioribus, ſive idiotis: quandoquidem perfecti, ex contemplationis uſu aſſiduo, & illuſtratione intellectûs, conſiderant propiùs, atque deprehendunt Deum ſecundùm eſſentiam, præſentiam, & potentiam ſuam, creaturæ cuilibet ineſſe : unde ad præſtandam illi debitam in iuramento reverentiam, paratiores ſunt alijs, qui eò perfectionis nondum provecti ſunt. *Tertiò*, quia creaturis ad confirmationem iuramenti crebriùs adſcitis, periculum eſſet idololatriæ : id quod imperfectis magìs, quàm perfectis fuerit timendum.

Vitan-

VItandum eſt inſuper verbum otioſum (inter alia locutionis peccata) quale eſſe intelligitur, quodcumque nec loquenti, nec alteri prodeſt, nec eo etiam animo profertur, ut afferat utilitatem. E converſo verò minimè otioſum cenſendum eſt verbum illud, quodcumque ad animæ vel propriæ, vel alienæ, aut ad corporis, aut rei etiam temporalis commodum pertinet: aut certè ad tale quidpiam ex dicentis mente dirigitur: etiamſi quis de negotijs loquatur, ab inſtituto ſuo alienis, ùt Religioſus de bellis, vel mercimonijs. Cæterùm ex ſermone quidem, ad finem bonum ordinato, meritum contingit: ad malum verò finem, aut futiliter prolatus ſermo, generat peccatum.

Sunt & oris peccata, Mendacium, falſa Teſtimonia, Detractio. Nam detrahendum non eſt alteri, nec obmurmurandum. Revelato enim mortali alicuius peccato, quod publicum non ſit, cum mala intentione, vel gravi damno famæ alterius, mortale itidem peccatum committitur: veniali autem, veniale ſolùm. Ad hæc, quotieſcumque alienum patefacimus vitium, vel defectum, noſtrum ipſorum vitium, ac defectum ſimul commonſtramus. Verumtamen ubi recta mens eſt, de proximi delicto licebit loqui bifariam.

Primò quando publicum eſt, ùt meretricium, vel damnatum in iudicio, vel pernicioſum, puta ob errorem publicum, animos converſantium corrumpente.

Secundò, quoties occultum alicuius crimen indicatur alteri, per cuius ſubventionem ille relevari à peccato poſſit: dummodo rei huius probabilis aliqua ratio, vel coniectura offeratur.

Poſſent inter oris peccata Irriſiones, Contumeliæ, & alia id genus adſcribi, &c.

De Opere.

PRopoſitis ante oculos decem Mandatis Dei, cum Eccleſiæ præceptis, & Juſſis Maiorum, ſeu Superiorum, æſtimandum eſt, quicquid fit operis adverſùs quodlibet eorum, id peccatum eſſe: levius, aut gravius tamen, pro inæquali peccandi modo, & pro diverſa peccantium habitudine. Porrò reduci ad Iuſſa ducimus, Superiorum Diplomata, ſeu Indulta Pontificum, pro infidelium expugnatione, vel Chriſtianorum pace, concedi, atque promulgari ſolita: per quæ ad confeſſionem peccatorum, & Euchariſtiæ ſanctæ ſumptionem, Chriſti fideles invitantur. Peccat ſiquidem non leviter, quicumque tam pias Rectorum Eccleſiæ cohortationes, ſanctionéſque aſpernari audet, ac tranſgredi.

1. Gratias age. 2. Pete lumen. 3. Examina. 4. Dole. 5. Propone.

MODVS EXAMINIS GENERALIS.

PRIMUM punctum eſt, Domino noſtro Deo, pro beneficijs acceptis, gratias agendas eſſe.

SECUNDUM, quòd debemus pro cognitione, & expulſione peccatorum gratiam flagitare.

TERTIUM, de admiſſis præſenti die peccatis, rationem ab anima noſtra exigere, per horas ſingulas, ex quo ſurreximus, veſtigando. Et *primò* quidem circa cogitationem: deinde circa loquelam, atque operationem, eodem ordine, quo in particulari examine traditum eſt.

QVARTUM, poſcere veniam de delictis.

QUINTUM, proponere, cum Dei gratia, emendationem: & orationem Dominicam poſt dicta omnia recitare, *Pater noſter.*

ADDITIONES AD EXERCITIA *meliùs agenda.*

PRIMA eſt: ut ego, poſt cubitum, ante ſomnum, modico temporis ſpatio, quo recitaretur ſemel Angelica ſalutatio, cogitem de hora, quâ ſurgendum mihi erit, & exercitio faciendo.

SECUNDA: ut expergefactus, ſtatim, excluſis omnibus alijs cogitationibus, animum ad illud applicem, quod in primo mediæ noctis exercitio contemplaturus ſum: útque maioris verecundiæ, & confuſionis gratiâ, exemplum mihi huiuſmodi proponam: Quomodo miles aliquis ſtaret coram Rege ſuo, & cœtu aulico erubeſcens, anxius & confuſus: qui in Regem ipſum, acceptis ab eo priùs beneficijs, doníſq; plurimis, ac magnis, graviter deliquiſſe convictus eſſet. In ſecundo itidem exercitio, reputans quantum peccaverim, fingam me catenis vinctum eſſe, ac protinus ſiſtendum coram ſummo Iudice, ſicut mortis reus quiſpiam, ferreis ligatus compedibus duci ad tribunal ſolet. His igitur, vel alijs, pro meditandarum rerum genere, cogitationibus imbutus, veſtitu meo me induam.

TERTIA: ut à loco futuræ meditationis, uno, vel gemino adhuc paſſu diſtans, per tantillum tempus, quo percurri oratio Dominica poſſet, animo ſurſum elevato, conſiderem Dominum meum JESUM, ùt præſentem & ſpectantem, quidnam acturus ſum: cui reverentiam cum humili geſtu exhibere debeam.

QUARTA eſt: ut ipſam aggrediar contemplationem, nunc proſtratus humi, & pronus, aut ſupinus iacens, nunc ſedens, aut ſtans, & eo me componens modo, quo

ſperem faciliùs id conſequi, quod opto. Ubi adverti hæc duo debent. *Primùm*, quòd ſi flexis genibus, vel in alio quovis ſitu, voti compos fiam; nil requiram ultrà: *Secundum*, quòd in puncto, in quo aſſecutus fuero quæſitam devotionem, conquieſcere debeo, ſinè tranſcurrendi anxietate, donec mihi ſatisfecero.

Quinta: ut completo exercitio, ſedens, vel deambulans, per quartam circiter horæ partem, mecum diſpiciam, quonam modo meditatio, ſeu contemplatio mihi ſucceſſerit: Et ſi quidem malè, inquiram cauſas cum pœnitudine, ac emendationis propoſito: ſin verò bene, gratias Deo agam, eundem poſtea modum obſervaturus.

Sexta: ut cogitationes, quæ gaudium afferunt, qualis eſt de glorioſa Chriſti Reſurrectione, ſubterfugiam: quoniam talis quælibet cogitatio impedit fletum, & dolorem de peccatis, qui tunc quærendus eſt, adſcitâ potiùs Mortis, vel Iudicij recordatione.

Septima: ut eandem ob cauſam omni me privem lucis claritate; ianuis, ac feneſtris clauſis tantiſper, dum illic moror, nisì quamdiu legendum, aut veſcendum erit.

Octava: ut à riſu, verbíſque riſum provocantibus maximè abſtineam.

Nona: ut in neminem oculos intendam, nisì ſalutandi, aut valedicendi poſcat occaſio.

Decima: ut aliquam addam ſatisfactionem, ſeu pænitentiam: quæ quidem in interiorem, & exteriorem dividitur. Interior eſt dolor de proprijs peccatis, cum firmo propoſito cavendi tum ab illis, tum ab alijs quibusvis in poſterum. Exterior autem eſt fructus interioris: videlicet caſtigatio aliqua de commiſſis, quæ tribus potiſſimùm modis aſſumi poteſt.

Primò

Primò circa victum: ſubtractis quibuſdam non ſuperfluis ſolùm (quod temperantiæ eſt, non pœnitentiæ) ſed etiam convenientibus alimentis: Et eò fit meliùs, quò plus ſubtrahitur, vitatâ interim naturæ corruptione, aut debilitate, ſeu infirmitate.

Secundò circa ſomni, & ſtrati modum, ſublatis non mollibus tantùm, aut delitioſis rebus, ſed alijs etiam opportunis, quantùm licet, citra vitæ, aut valetudinis graveve periculum. Quapropter de ſomno neceſſario nihil demendum eſt, niſì aliquantiſper ad conſvetudinem (ſi cui eſt nimij ſomni) moderandam.

Tertiò circa ipſam carnem, ut inflictum ſentiat dolorem, admotis, geſtatiſque cilicijs, funibus, aut vectibus ferreis, vel incuſſis verberibus, ac plagis, vel alijs auſteritatis generibus aſſumptis. In quibus tamen omnibus magìs expedire videtur, ut doloris ſenſus in carne tantùm ſit, nec penetret oſſa, cum infirmitatis periculo. Quare flagellis potiſſimùm utemur ex funiculis minutis, quæ exteriores affligunt partes, non autem adeò interiores, ut valetudinem adverſam cauſare poſſint.

Notanda ſunt inſuper hæc circa pœnitentiam.

Primum, quòd pœnitentiæ exterioris triplex eſt uſus ſeu effectus: nimirum, ut pro delictis præteritis nonnihil ſatisfiat: ut vincat ſe ipſum homo, inferiorem ſui partem, quæ ſenſualitas appellatur, ſuperiori, hoc eſt rationi, magìs ſubijciens: ut poſtremò quæramus, atque impetremus aliquod gratiæ divinæ donum, quod optamus: puta intimam cordis contritionem de peccatis, & abundantiam lachrymarum, vel propter illa, vel propter pœnas, & dolores Paſſionis Chriſti: aut dubij alicuius, quod nos angit, reſolutionem.

SECUNDUM, quòd quando is, qui exercitatur, affectum quæſitum non conſequitur, ùt dolorem, vel conſolationem, mutare ſubinde expedit rationem victûs, ſomníque, & alia genera pœnitentiæ: ità ut pœnitentiam unam per triduum ſectemur, & proximo eam biduo relinquamus, vel etiam triduo: prout diverſis, plùs aut minùs, pœnitentiæ eſt ſumendum. Præterea, cùm pœnitentias huiuſmodi ſæpe omittamus, ob affectum carnis, aut erroneum judicium, quaſi naturalis noſtra complexio ferre illas non poſſit, citra ingens valetudinis detrimentum, & è contrario juſtum nonnunquam pœnitentiæ modum excedamus, de corporis robore nimis confidentes; mutatis, ùt dictum eſt, pœnitentiæ generibus, ac per vices ſumptis, & relictis; evenit plerumque, ut clementiſſimus Dominus, qui naturam noſtram perfectiſſimè cognoſcit, unicuique id compertum reddat, quod ipſi expedit.

TERTIUM, quòd particulare Examen fiat ad tollendas culpas, & negligentias, quæ circa exercitia, & Additiones ſolent obrepere: id quod etiam per tres alias ſequentes hebdomadas obſervandum venit.

Deſiderium Peccatorum peribit. Pſal: III S.D.

EXERCITIVM PRIMVM.

ORatio præparatoria eſt, quâ petimus à Domino gratiam, ut vires, atque operationes noſtræ omnes ſincerè ad eius gloriam, & cultum tendant.

Primum præludium eſt, ratio quædam componendi loci: ùt ſi per imaginationem cernamus animam noſtram in corpore iſto corruptibili, velut in carcere conſtrictam: hominem quoque ipſum, in hac miſeriæ valle, inter animalia bruta exulantem.

Secundum erit præludium, ut pudorem, confuſionémque mei ipſius expoſcam, attendens, quàm multi homines ob peccatum mortale, vel unicum, damnati fuerint: & quòd ego toties peccando ſim damnationem commeritus.

Primum punctum erit, ut exerceatur Memoria, circa primum peccatorum omnium, quod fuit ab Angelis commiſſum, adhibito ſtatim diſcurſu Intellectûs, atque Voluntatis motu, inſtigante me ad volvenda, & intelligenda ea, per quæ erubeſcam, & confundar totus, factâ unius tantùm peccati Angelorum, cum tot meis, comparatione: unde colligere liceat, cùm illi ob unicum crimen addicti ſint inferno, quàm ſæpe ipſe ſupplicium idem meruerim. In Memoriam itaque dicimus trahendum eſſe, quô pactô Angeli creati *primùm* in ſtatu gratiæ: ſed (quod neceſſe erat ad beatitudinis conſummationem) non volentes per arbitrij libertatem Creatori ſuo reverentiam, & obſequium præſtare; at contra eum ipſum inſoleſcentes, converſi fuerint ex gratia in malitiam, & de cælo ad infernum præcipitati. Conſequenter diſcurrendum erit per officium Intellectûs circa hæc penſiculatiùs, nec non concitandis ſimul voluntatis affectionibus acriùs inſiſtendum.

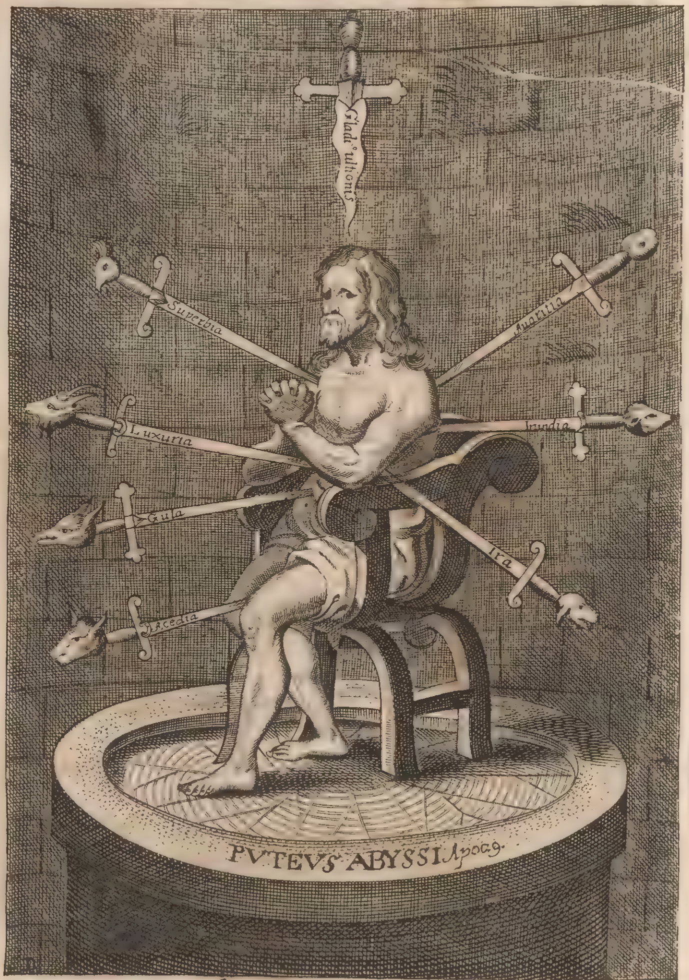
Secundum eſt punctum, eaſdem Potentias tres, circa peccatum primorum Parentum (quod *ſecundum* appellabimus) exercere: tractando Memoriâ, quàm diutur-

nam ob illlud pænitentiam egerunt: quanta humanum genus corruptio invaſit: quot hominum millia ad inferos deturbata ſunt. Memorandum eſt videlicet, quomodo Adam in Damaſceno campo de limo terræ factus, poſitúſque in terreſtri Paradiſo, & Eva formata ex una coſtarum eius, cùm de fructu arboris ſcientiæ boni & mali prohibiti eſſent comedere, & nihilominus comedìſſent, poſt peccatum ſubitò ex Paradiſo eiecti ſint: veſtibus pelliceis induti, & originali iuſtitiâ privati, reliquum vitæ ſuæ tempus, in laboribus, ac ærumnis maximis, pænitendo traxerint. Super his etiam ratiocinio Intellectûs, & affectibus Voluntatis utendum erit, ſicut priùs.

Tertium eſt, ut exerceamur pari modo, circa peccatum mortale, & particulare quodlibet (ipſum nos tertium peccatum dicemus, ut à duobus ſuprapoſitis diſtinguatur) conſiderando, quòd peccato tali, vel ſemel dumtaxat, commiſſo, fortè detruſi ſint multi ad infernum: quódque præterea propè innumeri, ob delicta, meis pauciora atque leviora, fortè crucientur æternis pœnis. Unde Memoriâ verſandum erit, quanta ſit peccati gravitas & malitia, Deum omnium Conditorem, atque Dominum offendentis. Ratiocinandum quoque eſt, ſupplicium æternum peccato iuſtè irrogari, utpote adverſùs infinitam bonitatem Dei perpetrato. Poſtremò ſuſcitandi ſunt affectus, ſicut iam dictum eſt.

Colloquium fiet, imaginando Ieſum Chriſtum coram me adeſſe in cruce fixum. Itaque exquiram mecum rationem, quâ Creator ipſe infinitus, fieri creatura, & ab æterna vita, in temporariam mortem venire, pro peccatis meis dignatus ſit. Arguam inſuper me ipſum, percontans, quid hactenus dignum memoratu egerim pro Chriſto? quid agam tandem, aut agere debeam? & in eum intuens ſic cruci affixum, ea proloquar, quæ ſuggeret mens & affectus. Ultimò dicatur. *Pater noſter.*

H

In puncto ad inferna deſcendunt Iob: 21.

Præparatoria Oratio, eadem quæ ſuprà.

PRIUS prælludium eamdem exigit conſtructionem loci, ùt in præcedenti meditatione.

POSTERIUS verò fiet, poſcendo id, quod hîc quærimus, dolorem ſcilicet intenſum de peccatis, atque abundantem fletum.

PUNCTUM PRIMUM. Fit proceſſus quidam, per quem peccata totius vitæ in memoriam revocantur, percurſis gradatim, diſcuſsiſque annis, & ſpatijs temporum ſingulis. Qua in re, triplici juvamur compendio: conſideratis videlicet locis habitationis noſtræ, converſationum modis, & officiorum, ſeu negotiorum, quibus functi ſumus, generibus diverſis.

SECUNDUM eſt, peccata ipſa perpendere, quanta ſit fœditas, & nequitia ſingulorum, ex natura ſua, ſi vel prohibita non eſſent.

TERTIUM eſt, conſiderare meipſum, quiſnam, aut qualis ſim, additis exemplis, quæ me in majorem mei contemptum trahant: ùt ſi mecum reputem, quantulus ſim ad hominum omnium cœtum comparatus; quid deinde ſit multitudo univerſa mortalium, ſi cum Angelis, Beatiſque omnibus conferatut. Poſt hæc attendendum eſt, quid rei ſit tandem, quicquid eſt creatum, præ ipſo Deo creatore. Iam quid homuncio ego unus eſſe poſſum? Demum inſpiciam corruptionem mei totius, pravitatem animæ, atque corporis fœditatem: ac me tanquam ulcus, ſive apoſtema, eſſe ducam, ex quo tanta ſanies peccatorum, tantáque vitiorum lues deſluxerit.

QUARTUM eſt, cogitare quid ſit Deus, quem ità offendi, collectis, comparatíſque perfectionibus, attributis Deo ùt proprijs, cum oppoſitis meis vitijs atque defectibus: ſummam ſcilicet ejus potentiam, ſapientiam, bonitatem, & juſtitiam, cùm extrema mea infirmitate, ignorantia, malitia, & iniquitate conferendo.

QUINTUM, In exclamationem prorumpere, ex commotione affectûs vehementi, admirando valde, quomodo creaturæ omnes (diſcurſu facto per ſingulas) me ſuſtinuerint tamdiu, & hucuſque vivum ſervaverint: quomodo Angeli, divinæ Iuſtitiæ gladium ferentes, æquô me animô tulerint, cuſtodiêrint, ſuíſque etiam juverint ſuffragijs: quomodo pro me intercesſerint Sancti: quomodo Cœlum, Sol, Luna, & alia Sidera, Elementa, cunctáque Animantium genera, & Terræ germina, debitæ vindictæ locò, mihi ſerviêrint: & quô denique modô non abſorbuerit me dehiſcens tellus, & mille infernos reſerans, in quibus perpetuas pœnas daturus eſſem.

Terminanda demum erit hæc meditatio per Colloquium, extollendo infinitam Dei miſericordiam, & gratias pro viribus agendo, quòd vitam ad hanc uſque diem prorogaverit. Unde, propoſitâ in futurum mei emendatione, recitabo ſemel,

Pater noſter.

REGULÆ ALIQVOT AD MOTVS
animæ, quos diverſi excitant Spiritus, diſcernendos, ut boni ſolùm admittantur, & pellantur mali.

PRIMA Regula eſt: Quòd illis, qui facilè pecant lèthaliter, &peccatum peccato addunt, ferè ſolet inimicus noſter illecebras carnis, & ſenſuum delectationes objcere, ut eos teneat peccatis plenos, ac ſemper cumulum adaugeat; Spiritus verò bonus è contrario, conſcientiam illorum pungit aſſiduè, & per ſynderefis, rationíſque officium, à peccando deterret.

SECUNDA: Quòd alijs hominibus, qui ſe à vitijs, & peccatis purgandos curant ſollicitè, & in obſequij divini ſtudio magìs, ac magìs in dies promovent, immittit ſpiritus malignus moleſtias, ſcrupulos, triſtitias, rationes falſas, & alias id genus perturbationes, quibus profectum illum impediat. Spiritui autem bono ex oppoſito proprium, conſvetúmque eſt, rectè agentibus animum, ac vires addere, conſolari, devotionis lacrymas ciere, illuſtrare mentem, & rranquillitatem dare: ſublatis obſtaculis omnibus, ut expeditiùs, alacríuſque per opera bona ſemper ultrà tendant.

TERTIA. Quòd ſpiritualis propriè conſolatio tunc eſſe noſcitur, quando per internam quandam motionem exardeſcit anima in amorem Creatoris ſui: nec iam creaturam ullam, niſì propter ipſum, poteſt diligere. Quando etiam lachrimæ funduntur, amorem illum provocantes, ſive ex dolore de peccatis profluant, ſive ex meditatione paſſionis Chriſti, ſive alia ex cauſa qualibet, in Dei cultum, & honorem rectè ordinata. Poſtremò, conſolatio quoq; dici poteſt, Fidei, Spei, & Charitatis quodlibet augmentum. Item lætitia omnis, quæ animam ad cæleſtium rerum meditationem, ad ſtudium ſalutis, ad quietem, & pacem cum Domino habendam, ſolet incitare.

QVARTA: Quòd ſpiritualis è contra deſolatio vocari debet quævis animæ obtenebratio, conturbatio, inſtigatio ad res infimas, ſeu terrenas: omnis denique inquietudo, & agitatio, ſive tentatio, trahens in diffidentiam de ſalute, & ſpé charitatémque expellens: unde ſe anima triſtari, tepeſcere; ac torpere ſentit, & de ipſius Dei Creatoris ſui clementia propè deſperare. Sicut enim conſolationi opponitur deſolatio; ità etiam, quæ ab utraque oriuntur, cogitationes, ſunt inter ſe prorſus oppoſitæ.

QVINTA: Quòd tempore deſolationis nihil deliberandũ, aut innovandum eſt, circa propoſitum animi, aut vitæ ſtatum; ſed in eis perſeverandum, quæ fuerant priùs conſtituta, puta præcedente die, vel horâ conſolationis. Quemadmodum enim dum fruitur quis conſolatione illâ, quam diximus, non propriô ſuô, ſed boni ſpiritûs inſtinctu regitur: ità obverſante ſibi deſolatione, agitur à malo ſpiritu, cuius inſtigatione nihil unquam rectè conficitur.

SEXTA: Quòd tametſi deſolatione affectus homo, priora ſua conſilia minimè debet immutare; expediet tamen provideri, & augeri ea, quæ contra deſolationis impulſum tendunt: qualia ſunt, inſiſtere orationi, cum diſcuſſione ſui, ac pænitentiæ aliquid aſſumere.

SEPTIMA: Quòd quamdiu premimur deſolatione, cogitandum eſt: nos interim relinqui à Domino nobis ipſis, probationis cauſâ, ut per naturales quoque vires, inſultibus inimici noſtri obſiſtamus: id quod poſſumus haud dubiè, aſſiſtente nobis iugiter præſidio divino, licèt tunc nequaquam ſentiatur, eò quòd fervorem priſtinum charitatis Dominus ſubtraxerit, relictâ nihilominus gratiâ, quæ ad bene operandum, & ad conſequendam ſalutem ſatìs eſſe queat.

OCTAVA: Quòd hominem tentatione pulſatum mirè iuvat patientiæ ſervandæ ſtudium: ùt quæ vexationibus hu-

hujuſmodi propriè opponitur, & è diametro reſiſtit. Accerſenda etiam ſpes eſt, & cogitatio adfuturæ brevì conſolationis: ſi præſertim per Sanctos conatus, in ſexta regula ſignatos, deſolationis impetus frangatur.

NONA: Quòd cauſæ deſolationis tres ſunt præcipuæ: *Prima*, quia propter noſtrám in ſpiritualibus ſtudijs, ſeu exercitijs tepiditatem, atque acediam, conſolatione Divinâ meritò privamur. *Secunda*, ut probemur, quinam ſumus, & quomodo in DEI ſervitium & honorem, abſque præſente quodam conſolationum, donorúmque ſpiritualium ſtipendio, noſmet impendimus. *Tertia*, ut certi planè ſimus, noſtrarum virium non eſſe, vel acquirere, vel retinere fervorem devotionis, vehementiam amoris, abundantiam lachrymarũ, aut aliam quamlibet internam conſolationem: ſed omnia hæc gratuita eſſe DEI dona, quæ ſi vendicemus nobis ùt propria, ſuperbiæ & vanæ gloriæ crimen, non ſinè ſalutis gravi periculo, incurſuri ſumus.

DECIMA: quòd fruenti homini conſolatione, proſpiciendum eſt, quô ſe pacto gerere poterit deſolatione deinceps occurrente, ut iam inde acrimoniam, & robur animi maturè comparet, ad impetum ejus reprimendum.

UNDECIMA: Ut ille idem, affluente conſolatione, ſeipſum deprimat, ac vilifaciat quantùm poteſt, reputando ſecum, quàm imbellis, quámque ignavus eſſe apparebit deſolatione impugnante, niſi per gratiæ, & conſolationis divinæ opem citò ſublevetur. Contrà verò ille, quem deſolatio moleſtat, æſtimare debet, cum DEI gratia ſe poſſe plurimùm, faciléque adverſarios ſuos omnes devicturum eſſe, dummodo in DEI virtute collocet ſpem ſuam, & animum ſuum corroboret.

DUODECIMA: Quòd hoſtis noſter, naturam & morem muliebrem refert, quoad imbecillitatem virium, &

 ani-

animi pervicaciam: nam ſicut fœmina cùm viro rixans, ſi hunc conſpexerit erecto, & conſtanti vultu ſibi obſiſtere, abijcit illlco animum, ac terga vertit, ſin verò timidum, fugacémque eſſe animadverterit, in extremam ſurgit audaciam, & in illum ferociter invadit; itidem conſvevit Dæmon, animo, & robore planè deſtitui, quoties ſpiritualem athletam corde imperterrito, ac fronte arduâ, tentationibus videt reluctari. Sin autem trepidet ad primos impetus ſuſtinendos, & quaſi animum deſpondeat; nulla eſt beſtia ſuper terrã inimico illo tunc efferacior, acrior, & pertinacior in hominem, ut cum pernicie noſtra, malignæ, obſtinatæque mentis ſuæ deſiderium adimpleat.

DECIMATERTIA: Quòd idem inimicus noſter morem inſequitur nequiſſimi cujuſpiam amatoris, qui puellam honeſtorum parentum filiam, vel uxorem viri alicujus probi, volens ſeducere, ſummopere procurat, ut verba, & conſilia ſua occulta ſint, nílque reformidat magìs, ac ægre fert, quàm ſi puella patri ſuo, vel uxor marito, illa patefaciat: cùm ſciat hoc pacto de votis, ac conatibus ſuis actum eſſe. Ad eundem modum obnixè ſatagit Diabolus, ut anima, quam circumvenire cupit ac perdere, fraudulentas ſuas ſuggeſtiones teneat ſecretas. Indignatur verò maximè, & graviſſimè cruciatur, ſi cui vel confeſſionem audienti,, vel ſpirituali homini, molimina ſua detegantur, à quibus ità excidere ſe funditus intelligit.

DECIMA QUARTA: Quòd ſolet etiam adverſarius imitari aliquem belli ducem, qui obſeſſam arcem expugnare, atque deprædari cupiens, exploratâ priùs naturâ, & munitione loci, debiliorem partem aggreditur; ſic nimirum & ille circuit animam, & callidè inquirit, quarumnam virtutum præſidijs, moralium ſcilicet, aut theologicarum, ipſa vel munita, vel deſtituta ſit: eáque potiſſimùm parte, machinis omnibus admotis, irruit, ac ſubvertere nos ſperat, quam in nobis minùs cæteris firmatam, cuſtoditámq; eſſe præviderit.

TER-

TERTIVM EXERCITIVM.

POſt præparatoriam orationem, & duplex præludium, repetenda erunt præcedentia duo Exercitia, notatis punctis, ſeu locis, in quibus maiorem ſenſerimus conſolationem, deſolationem, aut aliam quamcumque ſpiritualem affectionem, ac in illis diutiùs, diligentiúſque immorandum erit. Deinde occurente nobis ſpirituali motu, ad Colloquia, quæ ſequuntur, tria veniemus.

COLLOQUIUM PRIMUM fit ad Dominam noſtram Chriſti Matrem, flagitando interceſſionem eius apud Filium, & gratiæ impetrationem, nobis tripliciter neceſſariæ. *Primò*, ut internam criminum noſtrorũ cognitionẽ, ac deteſtationem ſentiamus. *Secundò*, ut operum noſtrorum agnoſcentes, abhorrentéſque ordinem perverſum, correcto eo, noſmetipſos ſecundùm Deum rectè ordinemus. *Tertiò*, ut perſpectâ, & damnatâ mundi pravitate, à rebus mundanis, ac vanis nos recipiamus. His expletis, ſemel recitetur, *Ave Maria.*

COLLOQUIUM SECUNDUM fiat ſimiliter ad Chriſtum Dominum, & Mediatorem noſtrum, ut illa eadem nobis impetret ab æterno Patre. Subdetur in fine Oratio, quæ ſequitur.

ANima Chriſti ſanctiſica me: Corpus Chriſti ſalva me: Sanguis Chriſti inebria me: aqua Lateris Chriſti lava me: paſſio Chriſti conforta me: ô! bone IESU exaudí me: intrà tua vulnera abſconde me: nè permittas me ſeparari à te: ab hoſte maligno defende me: in hora mortis meæ voca me, & iube me venire ad te ut cum Sanctis tuis laudem te in ſæcula ſæculorum. Amen

TERTIUM eodem proceſſu faciendum eſt ad Deum Patrẽ, ut triplicem illam gratiam nobis largiatur, & in fine ſemel recitandum, *Pater noſter.*

QVARTVM EXERCITIVM

conficitur ex Tertij repetitione.

POnitur repetitio ejuſmodi , veluti quædam eorum ruminatio , quæ meditatus ſum in exercitijs prioribus : ut ea continuè reminiſcendo, diſcurrat faciliùs intellectus ſinè divagatione.

Adijcienda quoque erunt tria eadem Colloquia.

In fine illarum inferi, tenebræ et poenæ Eccl:21
S.D.

MEDITATIO DE DAMNIS EX Peccato mortali provenientibus.

Oratio præparatoria eadem, quæ ſemper.

PRÆLUDIUM PRIMUM erit, ponere ſibi ob oculos miſerandum Hominis ſpectaculum, in quo à planta pedis, uſque ad verticem capitis non ſit ſanitas, ſed vulnus, & livor, & plaga tumens.

SECUNDUM erit, petere à DEO gratiam, ut Peccatoris conditione, & damnis peccati mortalis intimè perſpectis, illud ſummopere devitemus,

PUNCTUM PRIMUM erit, conſiderare, quòd Hominis Intellectus per peccatum obcæcatur: Ratio ſenſui ſubijcitur: Voluntas â divinis rebus avertitur, cum nauſea rerum ſpiritualium: Naturales Facultates pervertuntur: Senſus illecebris addicti depravantur: Corpus morbis quandoque inficitur, totúſque homo privatur amicitiâ DEI, gratiâ, & ſpecialibus auxilijs divinis, omnibúſque virtutum ornamentis, quibus ditatus erat, tanquam Dei Filius: unde nihil aliud in eo remanet, quàm horrificum chaos, & luti volutabrum; atque ità DEI inimicus conſtitutus, & è paterna DEI cura, & filij adoptione rejectus, injuſtè, & tamquã fur utitur, ac fruitur terrâ, aquâ, & alijs omnibus Creaturis.

SECUNDUM erit, cogitare, quòd per peccatum remanet ſynderеſis, & conſcientiæ ſtimulus quidam, qui totum hominem continuè torquet, & cruciat: Vermis enim peccatoris non moritur in æternum, & ideo, quaſi mare fervens, nunquam quieſcit, ſed aſſiduis tentationum procellis hinc inde agitatus, & acutiſſimis aculeis confoſſus, tanquam alter Filius prodigus, ad porcorum ſtabulum ſeſe reducit, & de eorum ſiliquis ventrem ſuum implere cupiens, fame rerum ſpirituali-

um perit: unde funibus peccatorum quotidie magìs ac magìs conſtrictus, tandem ad Inferni iter accinctus, ſuomet pondere in gehennæ barathrum præceps ruit.

TERTIUM erit, animadvertere, quòd Homo cùm peccavit, Christi Domini vulnera, ejúſque Sanguinem, Crucem, Mortem, & merita omnia quodammodo conculcavit: & quod culpam auget, ipſo DEO intimè ſibi præſente, ac ſpectante, abutens Divinâ ope, quâ ad omnes, ac ſingulas corporis, animíque functiones opus habet, Largitoris beneficia, ac dona, in hoſtilia tela convertit. Ipſam verò ſanctiſſimam Virginem, Angelos, ac Beatos omnes, quantùm in ſe fuit, contriſtavit, & gloriæ acceſſione privavit: malo denique exemplo quàm plurimis hominibus præbuit offendiculū peccandi.

QUARTUM poſtremò erit, perpendere, quòd Homo per mortale peccatum non modò opere, ſed vel aſſenſu conſummatum, mortem æternam ſibi generavit: unde & æternam gloriam perdidit, & jus ad perennem illam vitam amiſit, atque ità è Regno Beatorum ejectus, ſpoliatus infelix Dei amore, qui ſumma eſt Hominis felicitas, ac bonorum omnium fons, æternis Inferni flammis addictus, & infami ſervituti, ac duriſſimæ Dæmonis tyrannidi traditus, nunquam ab illa, neque Hominum, neque ſuâ, neque Angelorum poteſtate poterit liberari.

Colloquio uno, vel pluribus, terminabitur Contemplatio: recitato in fine, *Pater noſter*.

PRIMVS ORANDI MODVS

PRIMUS orandi modus deducendus eſt ex Mandatis, ex Peccatis ſeptem Mortalibus, ex tribus Animæ Potentijs, & ex quinque Senſibus conſideratis. Vnde non tam habet orationis formam, quàm Exercitij cujuſdam ſpiritualis, per quod & anima iuvatur, & oratio Deo redditur acceptior.

Priùs itaque quàm hoc orem modo, juxta illud, quod tertiæ Additioni æquipollet, ſedebo, vel deambulabo paulisper (prout ad animæ quietem facere videro) penſitans apud me, quò mihi accedendum ſit, & quid faciendum. Hoc idem Additionis genus ad omnem orandi modum præmitti debet.

Oratio præparatoria gratiæ contineat poſtulationem, ut mihi detur agnoſcere quicquid deliqui aduersùs Decalogi Præcepta, méque in poſterum emendare, intellectis illis exactiùs, & (ùt par eſt) ad DEI gloriam, & ſalutem meam, ſolitò cautiùs obſervatis.

PRIMÒ ergo Mandatum quodlibet ordine diſcutiam, attendens quo pacto ſervaverim illud, aut violaverim, déq; ſuccurrentibus in memoriam delictis veniam precabor, recitando ſemel *Pater noſter.*

Porrò in excutiendis ſingulis Præceptis ſatìs fuerit inſumi ſpatium temporis, quo ter poſſet Oratio Dominica percurri. Notandum tamen, quòd circa Præceptum, cujus prævaricatio rarior nobis acciderit, minùs immorandum eſſet: at eò ampliùs, quò lapſus fuerit ex aſſvetudine frequentior: ídque ſimiliter circa Mortalia Peccata ſit præſtandum.

Completo de Præceptis ſingulis diſcurſu, poſt mei accuſationem, & gratiæ implorationem, ut ea vigilantiùs deinceps cuſtodiam, Colloquium dirigam ad DEum, juxta rei occaſionem.

SECUNDÒ, Similem orationis modum proſequemur circa Mortalia Peccata, poſt additionem, & præparatoriam orationem, ſicut fecimus in Præceptis. Nihil enim utrobique varium occurrit, niſì quod ad materiam attinet: cùm Præcepta quidem ſervanda ſint, Peccata verò devitanda. Cætera eadem ſunt, fiétque itidem Colloquium.

Sciendum eſt, peccatorum, vitiorúmque notitiam juvari per contrariorum actuum, & habituum conſiderationem. Quapropter per gratiam divinam, & piam quamlibet exercitationem laborandum eſt unicuique, ut virtutes ſibi paret Mortalibus Peccatis ſeptem oppoſitas.

TERTIÒ, Circa tres Animæ Potentias, idem ſequitur progreſſus ad additionem, orationem, & diſcuſſionem ſingularum, cum colloquio ad finem, faciendus.

QUARTÒ, Circa quinque Senſus Corporis, nullâ re mutatâ, præter materiam. Ubi ſubnotandum eſt, quòd, ſi quis optet in Senſuum ſuorum uſu Chriſtum imitari; debet in oratione præparatoria ſeipſum ſuper hoc Deo commendare, factæque Senſuum ſingulorum examinationi, Dominicam Orationem ſubijcere. Si verò ſimilem affectet Beatæ Virginis Mariæ imitationem; ei ſe commendet, tamquam à Filio id impetraturæ, & Salutationem Angelicam, dum ſenſus excutit, identidem recitet.

SECVNDVS ORANDI MODVS

ex vocum Orationis ſingularum perpenſa ſignificatione.

Additio eadem, quæ ſuperiùs, it prævia.

Oratio præparatoria perſonæ congruet, ad quam dirigitur.

SECUNDUS orandi modus eſt, ut flexis genibus, vel ſedendo (pro habitudine corporis, & animi devotione) oculis vel clauſis, vel defixis in partem unam, neque huc, & illuc motis, precationem Dominicam à principio recitemus, & in prima voce, quæ eſt, Pater, meditationis figamus pedem, quamdiu circa eam variæ nobis ſignificationes, ſimilitudines, ſpirituales guſtus, & aliæ commotiones devotæ incident: & ità deinceps per ſingula ejuſdem, vel alterius Orationis verba, factitabimus.

Regulæ tres circa hæc ſervandæ.

PRIMA, ut in tali precationis cujuslibet ruminatione horæ ſpatium inſumamus: quo expleto, Ave Maria, Credo, Anima Chriſti, & Salve Regina, ſemel, iuxta communem morem, vel mente ſolâ, vel etiam voce percurrantur.

SECUNDA eſt, quòd, ſi orantibus hoc modo nobis in una voce, vel duabus, meditatio affluat, & interna ſimul delectatio; poſtponenda erit transcurrendi cura, licèt hora tota prætereat: quâ elapſâ, reliquum Orationis curſim recitetur.

TERTIA, ut quando ità contigerit meditandæ voci uni, aut pauculis, horam impendiſſe; poſtridie recitato breviter eo, quod excuſſum fuit, ad ſequentis verbi conſiderationem pergamus.

Poſt excuſſam verò ad hunc modum Dominicam precationem totam, ſuccedet Salutatio Angelica: deinde alia, atque alia Oratio: ut ſinè interruptione hæc orandi exercitatio procedat.

Ad hæc, Oratione quâlibet ſic completâ. perſonam illam, ad quam pertinebat, paucis compellabimus, virtutem aliquam, aut gratiam petentes, quâ maximè indigere nos ſenſerimus.

TERTIVS ORANDI MODVS,

per quandam vocum, temporum commenſurationem.

Additio ab utraque ſuperiore nihil differt.

Oratio præparatoria fiet ſicut in ſecundo modo.

TERTIUS hic orandi modus in eo conſiſtit, ut inter ſingulas reſpirandi vices, ſingula Dominicæ, alteriúſve orationis verba tranſmittamus, expensâ interim, vel ſignificatione prolatæ vocis, vel perſonæ, ad quam oratio ſpectat, dignitate, vel meâ ipſius vilitate, vel utriuſque poſtremò differentiâ. Eodem procedendum modo in verbis reliquis. Addendæ quoque Orationes ſuprà memoratæ, Ave, Credo, &c.

Regulæ duæ huc ſpectantes.

PRIOR: ut, finitâ, juxta hunc orandi modum, precatione Dominicâ, ſumatur alijs diebus, vel horis, Angelica Salutatio, ſimili reſpirationum intervallo tractanda, cum alijs orationibus, uſitato more recitandis.

POSTERIOR: ut qui hunc orandi modum exercere cupit diutiùs, ad eum applicet precationes omnes ſuprà dictas, aut earum partes: & paria anhelituum, ac vocum interſtitia obſervet.

N

QVA HORA NON PVTATIS Luc: 10.

EXERCITIVM DE MORTE

Oratio præparatoria de more.

PRIMUM præludium eſt,ut me ipſum in lecto decumbentem, à Medicis derelictum, ſinè ulla ſpe vitæ, quàm poſſum vehementiſſimâ apprehenſione concipiam.

SECUNDUM eſt, ut petam à Deo gratiam ſentiendi nunc mortis incommoda, ut vitam, ac mores in melius emendem, eâ ratione, quâ tunc feciſſe maximè vellem.

PRIMUM punctum eſt, conſiderare Mortem eſſe perpetuam privationem hujus vitæ, Parentum, Cognatorum, Amicorum, rerúmque omnium, tum delectabilium, tum utilium, quas maximè diligis, ſinè ſpe ulla eadem in hac vita reviſendi. Homo, inquit Iob, cùm mortuus fuerit, nudatus, atque conſumptus, ubi quæſo eſt?

SECUNDUM eſt, perpendere Certitudinem Mortis, quæ 1. colligitur ex ipſa Hominum natura corruptibili, ex contrariarum qualitatum, humorúmque interiore conflictu, ex Cœli exteriore intemperie. 2. Ex Dei præcepto. Statutum eſt, ait Apoſt. omnibus Hominibus ſemel mori. 3. Ex pœna peccati: Per unum Hominem, ait idem Apoſt. peccatum in hunc Mundum intravit, & per peccatum Mors. 4. Ex experientia omnium, qui præceſſerunt ab initio Mundi uſque ad hoc tempus, quamvis inſignes in Sanctitate, Doctrina, Divitijs, &c. fuerint.

TERTIUM eſt, expendere Incertitudinem Mortis, ratione ætatis, horæ, loci, generis mortis, ſtatûs ſive gratiæ, ſive damnationis, in quo erit Homo. Quot putas hâc ipsâ horâ morientes pœnis æternis mulctandos? iam ſi tibi ipſi nunc moriendum eſſet, quid futurum de te crederes? illa Chriſti Domini dicta perpende: Vigilate, quia neſcitis, quâ horâ Dominus veſter venturus ſit, &c. Eſtote parati, quia neſcitis, quâ horâ Filius Hominis venturus eſt.

Quartum eſt, conſiderare quæ ſint eventura circa Corpus, tum ante, tum poſt mortem. 1. enim ſuperveniet dolor incomparabilis à diuturnitate, & gravitate morbi, & ab animæ diſceſſu mox futuro. 2. Inſenſibilitas, & defectus in omnibus Senſibus. 3. Horror fœtidiſſimi ſepulchri, mentis oculis objecti, in quo à carioribus corpus expulſum, ponendum eſt, ut eſca ſit vermium, nè ſuâ putredine, & corruptione Mundo noceat: quod S Iob noverat, cùm ajebat: Putredini dixi, Pater meus es, Mater mea, & Soror mea vermibus.

Quintum eſt, conſiderare quæ circa Animam ſint futura ſimiliter, ante, & poſt mortem. 1. Afficietur Dolore pro commiſſis malis, & omiſſis bonis, & pro rebus carioribus brevì dimittendis. 2. Timore, ex imminente judicio particulari, expenſâ Iuſtitiâ ſummi Iudicis; & rigore Iudicij extremi univerſalis. 3. Anxietate, quia neſciet, an ſit adhuc in hac, vel in alia vita, ac propterea an ſit adhuc pœnitendi locus. 4. ignoratione rerum, & modi agendi alterius vitæ. 5. Apprehenſione loci tenebricoſi, ad quem Mors ducet, Hominem hâc luce privans, ùt ait David: poſuerunt me in lacu inferiori, in tenebroſis, &c. quibus de cauſis ſola memoria mortis videtur amara, & ultimum terribilium. 6. Statim è vita diſcedens Anima ſtupebit ob rerum novitatem. 7. Horror irruet ſuper eam ob Inferni viſionem, & Dæmonum exprobrantium illi: quod habet Iſaias: In occurſum tuum ſuſcitabit tibi Gigantes. 8. Deſperatione premetur, quia nullum ſui mali remedium videbit: Peccator, inquit Dauid, videbit, &c. dentibus ſuis fremet, & tabeſcet.

Colloquium in fine, prout ſuggeret affectus.

Quis poterit cogitare diem aduentus eius. Malac 3.

S.D.

EXERCITIVM DE IVDICIO.

Oratio præparatoria eſt, quâ petimus à Domino gratiam, &c.

PRIMUM præludium eſt, Vallis Ioſaphat, juxta montem Oliveti, imaginaria conſtructio.

SECUNDUM eſt, petitio gratiæ, ad cognoſcendam ſupremi Iudicis Iuſtitiam, ut hinc concipiam dolorem, & odium peccatorum, cum firmo propoſito illa ampliùs non admittendi.

PRIMUM punctum. Iudicium eſt inevitabilis ſententia, à juſtiſſimo Iudice Chriſto Ieſu legitimè ferenda in malos omnes, ut puniantur, & pro bonis, ut præmijs afficiantur, juxta ſingulorum merita, vel demerita.

SECUNDUM punctum. Præcedent Iudicium ſigna in Cœlis, in Elementis, & in hominibus areſcentibus præ timore, & expectatione eorum, quæ ſuperventura erunt, & varia ſubinde ſentientibus quoad mores, & doctrinam Antichriſto adveniente: qui omni curâ operaturus eſt, ut ſi fieri poſſit, in errorem inducantur etiam Electi. Succedet ignis conflagratio inexpectata, terribilis, nemini parcens, efficax, cuncta deſtruens: omnia enim, ùt ait S. Petrus, igne diſſolvenda ſunt.

TERTIUM punctum, 1. Reſurgent Homines omnes ex omni Orbis parte, in juſſu, & in voce Archangeli, & in tuba DEI: quam S. Hieronymus ſive manducaret, ſive biberet, audire ſibi videbatur ſonantem horrendum illud: Surgite mortui, venite ad judicium. 2. Congregabuntur omnes boni, malíque in valle Ioſaphat. 3. Separabuntur Mali de medio Iuſtorum, Angelorum miniſterio. 4. Tantus horror, ac timor ſententiæ ferendæ invadet injuſtos; ut amaturi ſint latebras, & dicturi montibus: Cadite ſuper nos: & collibus, Operite nos: Item montibus, & petris: Cadite ſuper nos, & abſcondite nos à facie ſedentis ſuper thronum, & ab ira Agni.

QUARTUM punctum. 1. Adveniet Chriſtus Dominus cum poteſtate magna, & majeſtate, comitante illum Angelicorum agminum multitudine copioſâ. 2. Patebit ſignum Filij hominis in cœlo. 3. Plangent omnes tribus terræ, cùm videbunt Iudicem ipſum iratum, paratúmque ad puniendum mala ab ipſis patrata.

QUINTUM punctum. 1. Examinabuntur minutiſſimê peccata omnia, mortalia, venialia, propria, aliena, manifeſta, occulta, cogitationes, operationes, verba etiam otioſa. 2. Exigetur ratio beneficiorum, munerum obitorum, & talentorum, juxta parabolam Chriſti Servatoris: ità ut cui plus datum eſt, ab eodem plus exigatur. 3. Cumulabunt accuſationes Angeli, propria Conſcientia palàm omnibus patens, & Dæmones. Præſto enim aderit adverſarius Diabolus, inquit S. Auguſtinus & recitabuntur verba profeſſionis noſtræ, & obijciet nobis in faciem, quicquid fecimus, quâ die peccavimus, quo loco, & quid boni tunc temporis facere debuimus. 4. Fiet comparatio eorum, qui maiora accepêre, cum infidelibus, & peccatoribus, qui magìs profeciſſent, ſi talia à Deo dona accepiſſent, juxta illud Chriſti: Væ tibi Corozain, væ tibi Bethſaida: quia ſi in Tyro, & Sidone factæ eſſent virtutes, quæ factæ ſunt in vobis, olim in cilicio, & cinere, pœnitentiam egiſſent. 7. Feretur ſententia in reprobos: Ite maledicti in ignem æternum &c. Pro Electis: Venite benedicti Patris mei, percipite Regnum &c.

Colloquium fiet juxta affectum, terminabitúrque totum Exercitium oratione Dominicâ.

P

Quis habitabit ex uobis cum ardoribus ſempiternis Is:33
S.D.

QVINTVM EXERCITIVM
DE INFERNO.

Oratio Præparatoria non differtà ſuperiore.

PRius præludium, hîc habet compoſitionem loci, ſubjectâ oculis imaginationis Inferni longitudine, latitudine, ac profunditate.

Posterius verò conſiſtit in poſcenda intima pænarum, quas damnati luunt, apprehenſione: ut ſi quando me ceperit divini amoris oblivio; ſaltèm à peccatis ſupplicij timor coërceat.

Primum punctum eſt, ſpectare per imaginationem vaſta inferorum incendia, & animas igneis quibuſdam corporibus, velut ergaſtulis, incluſas.

Secundum, audire imaginariè planctus, ejulatus, vociferationes, atque blaſphemias in Chriſtum, & Sanctos ejus, illinc erumpentes.

Tertium, imaginario etiam olfactu fumum, ſulphur, & ſentinæ cujuſdam, ſeu fæcis atque putredinis graveolentiam perſentire.

Quartum, guſtare ſimiliter res amariſſimas, ùt lachrymas, rancorem, conſcientiæque vermem.

Quintum, tangere quodammodo ignes illos, quorum tactu animæ ipſæ amburuntur.

Colloquendo interim cum Chriſto, in memoriam adducendæ erunt illorum animæ, qui ad inferni pœnas damnati ſunt, vel quia credere noluerunt adventum Chriſti, vel licèt

 crede-

Mercenarÿ in domo Patris abundant.

Sam: Dwořak ſc:

MEDITATIO DE FILIO PRODIGO. *Luc.* 15.

Oratio præparatoria eadem quæ ſemper.

PRIMUM præludium. Proponemus ob oculos ex una parte locum illum, ubi filius Prodigus, in ſumma egeſtate porcos paſcebat: ex altera Palatium, in quo Prodigi Filii Pater in affluentia rerum omnium cum ſuis verſabatur.

PRÆLUDIUM ſecundum. Petemus à Deo, ut nos in ſuam gratiam benignè receptos, nunquam ampliùs à ſe recedere permittat.

PRIMUM punctum erit, conſiderare, quàm diſpar ſit eorum conditio, qui longè à Deo recedentes, peccatorum ſordibus, quaſi porcorum ſiliquis paſcuntur, & eorum, qui à peccatis abſoluti, gratiâ perfruuntur: Id autem faciliùs intelligetur ex ijs, quæ de Filio prodigo in Evangelio narrantur, & potiſſimùm ex illis verbis.

(*Quanti mercenarij in domo patris mei abundant panibus, ego autem hîc fame pereo.*)

SECUNDUM punctum erit, perpendere Filij Prodigi confuſionem, cùm ex altera parte Patris in ſe clementiam, & liberalitatem, à quo portionem ſubſtantiæ acceperat, recordaretur: ex altera verò ſuam in Patrem ingratitudinem animadverteret: quam confuſionem tum maximam fuiſſe conſiderabimus, cùm ſe squalore, ac pannis obſitum coram Patre ſiſteret, ſuúmque ac Patris diſſimillimum ornatum inſpiceret. Hæc & alia partim ad nos, tanquam Filios, partim ad Deum, tanquam Parentem, referemus.

TERTIUM punctum erit, attendere ſummam Patris in Filium benignitatem; quem adhuc longè exiſtentem videns, miſericordiâ motus eſt, & accurrens cecidit ſuper collum ejus, & oſculatus eſt eum: Sic nos Deus, cùm adhuc longè abſumus, intuetur, & miſericordiâ motus, auxilio ſuo præventos benignè amplectitur, delictorúmque noſtrorum oblitus, in gratiam denuo recipit. Vnde meritò coram illo humillimè proſtratus, cum prodigo Filio exclamabis: *Pater, peccavi in cœlum, & coram te, jam non ſum dignus vocari filius tuus!*

QUARTUM erit, conſiderare eò progreſſam eſſe Patris benignitatem, ut ad ſe redeuntem filium, non modò receperit, verùm etiam priſtinæ dignitati reſtitutum, ſtolâ primâ veſtiri, annulo inſigniri, calceamentis indui, hoc eſt gratiâ, ceteríſque donis ornari, juſſerit. Quin imò ad oſtendendam cordis profuſam lætitiam, & univerſæ familiæ gaudium, de Vitulo ſaginato, è ſelectis armentis convivium, inſtruxerit: quod quidem convivium, rectè ſacram Euchariſtiam interpretabimur, ubi ſanctiſſimo Chriſti Corpore, & Sanguine reficimur,

COLLOQUIUM erit, ut cum Deo loquens hanc tantam ipſius bonitatem, in te alioquin indigniſſimum, admireris: interrogando, quid in te viderit, ut te tam benignè amplecteretur. Gratias igitur ſummas Parenti Optimo referes, petéſque ab eo, ut te tandem in domum, ac hereditatem ſuam receptum, nunquam ampliùs à ſe diſcedere patiatur. In fine recitandum eſt *Pater noſter*.

R

Exeamus ad eum extra caſtra improperium eius portantes Heb.13

CONTEMPLATIO REGNI IESV CHRISTI.

Oratio præparatoria fiet more ſuprà dicto.

PRIMUM præludium ad conſtructionem loci nunc erit, ut ſpectare nos imaginemur rtranſibat : & villas, & oppida, quæ prædicans Chriſtus pe Synagogas, ſic de locis alijs.

SECUNDUM, ad gratiam poſcendam pertinens, in hac parte erit, petere à Deo, nè obſurdeſcamus vocante nos Chriſto, ſed ad ſequendum, ac obtemperandum prompti ſimus.

PRIMUM punctum eſto, proponere mihi ob oculos humanum Regem divinitus electum, cui Principes, & populi omnes Chriſtiani reverentiam, & obſequium præſtare debeant.

SECUNDUM eſt, imaginari quòd audiam illum Regem loquentem ad omnes ſubditos: in animo eſt mihi regiones infidelium univerſas, ditioni meæ ſubijcere: Quicumque igitur comitari me velit, paratus ſit oportet non alio uti victu, veſtitu, rebúſque alijs, quàm me utentem conſpexerit: in ijſdem quoque laboribus, vigilijs, & caſibus cæteris mecum perſiſtendum erit, ut particeps fiat victoriæ, & felicitatis unuſquiſque, prout laborum ac moleſtiarum ſocius extiterit.

TERTIUM eſt, conſiderare quidnam reſpondere debeant Regi amantiſſimo, & liberaliſſimo fideles ſubditi, & quàm promptè ad omnem ejus voluntatem offerre ſe accinctos? Contrà verò ſi quis non obaudiret, quanto apud homines univerſos vituperio dignus eſſet, atque quàm ignavus miles æſtimandus.

PArs ſecunda hujus Exercitij conſiſtit in collatione ſimilitudinis inter dictum Regem, & Dominum IESUM Chriſtum, circa triplex illud punctum.

Primò, ſic applicabimus exemplum: Si terrenus ille Rex, cum bellica ſua evocatione, dignus eſt, cui attentio, & obſequium præſtetur; quantò magìs Chriſtus Rex æternus, mundóque toto conſpicuus, qui ſingulos ad ſe his invitat verbis: Mea hæc eſt juſtiſſima voluntas, totius mundi dominium mihi vendicare, inimicos meos debellare omnes, ac ità demum in Patris mei gloriam intrare. Proinde quiſquis eò mecum venire cupit, laboret mecum neceſſe eſt: labori enim præmium reſpondebit.

Secundò, ratiocinabimur neminem fore ſanæ mentis, qui non cupidiſſimè Chriſti ſervitio ſe totum offerat, & addicat.

Tertiò judicandum erit, quòd ij, qui ſe obſequijs illius prorſus duxerint mancipandos, non ſeipſos tantùm ad laborum tolerantiam; verùm etiam majora, & præclariora quædam munera oblaturi ſunt, expugnatâ carnis, ſenſuum, amoríſque proprij, & mundani rebellione. Unde reſpondebit quiſque in hunc ferè modum.

EN, ò Rex ſupreme, ac Domine univerſorum, tuâ ego, licèt indigniſſimus, fretus tamen gratiâ, & ope, me tibi penitus offero meáque omnia tuæ ſubjicio voluntati; atteſtans coram infinita bonitate tua, necnon in conſpectu glorioſæ Virginis Matris tuæ, totiúſque Curiæ cœleſtis, hunc eſſe animum meum, hoc deſiderium, hoc certiſſimum decretum, ut (dum̃odo in majorem laudis tuæ, & obſequij mei proventum cedat) quàm poſſim proximè te ſequar, & imiter in ferendis injurijs, & adverſis omnibus, cum vera tum ſpiritûs, tum etiamrerum paupertate: Si (inquam) Sanctiſſimæ tuæ Majeſtati placeat ad tale me vitæ inſtitutum eligere, atque recipere.

REGVLÆ VTILES AD

pleniorem ſpirituum diſcretionem.

PRIMA eſt, quòd proprium eſt Dei, & Angeli cujuſque boni, veram infundere ſpiritualem lætitiam animæ, quam movent ſublatâ triſtitiâ, & perturbatione omni. Dæmon: cum his è contrario ſophiſticis argumentis quibuſdam, veri ſpeciem præſeferentibus, lætitiam illam in anima repertam oppugnare ſoleat.

SECUNDA, ſolius eſt Dei conſolari animam, nullâ præcedente conſolationis cauſâ, cùm ſit hoc proprium Creatoris ſuam ingredi creaturam, & illam in amorem ſui totam convertere, trahere & mutare. Cauſam verò præcedere nullam tunc dicimus, quando nec ſenſibus, nec intellectui, neque voluntati noſtræ quicquam objectum eſt, quod ejuſmodi conſolationem cauſare ex ſe poſſit.

TERTIA, quoties præceſſit conſolationis cauſa, auctor ejus poteſt exiſtere tam malus Angelus, quàm bonus: ſed ad fines tendunt contrarios: bonus quidem ut anima in boni cognitione, & operatione magìs proficiat; malus autem ut malè agat illa, & pereat.

QUARTA, id moris eſt ſpiritui maligno, ut in lucis Angelum transfigurans ſeſe, cognitis pijs animæ votis, primùm obſecundet, mox inde ad perverſa ſua deſideria illam alliciat. Simulat etenim ab initio bonas, ſanctáſque hominis cogitationes ſequi, & fovere: at deinde in occultas fallaciarum ſuarum pedicas paulatim tractum illaqueat.

QUINTA, ſedulò, & accuratè excutiendæ ſunt cogitationes noſtræ circa principium, medium, & finem ſuum: quæ tria ſi rectè ſe habeant, Angeli boni argumentum eſt, cogitationes illas ſuggerentis: ſin autem per diſcurſum mentis aliquid offertur, vel ſequitur, quod ex ſe malum ſit, vel avocet à bono, vel ad minus bonum impellat, quàm anima priùs quærendo ſequi decreviſſet, vel animam ipſam defatiget, angat ac perturbet, ſublatâ quæ priùs aderat quiete, pace, & tranquillitate; evidens tunc erit indicium, auctorem eſſe cogitationis ejuſmodi ſpiritum malignum, utpote utilitati noſtræ ſemper adverſantem.

SEXTA, quoties contingit in aliqua ſuggeſtione deprehendi hoſtem ex cauda ſua ſerpentina, id eſt fine malo, quem ſemper nobis inſinuare ſtudet; tunc plurimùm juvat, revolvere diſcurſum totum, & notare quid ab initio prætexuerit bonæ cogitationis, & quomodo præcedentem ſpiritualis guſtûs ſvavitatem, animi ſerenitatem ſenſim amovere, ac venenum ſuum infundere tentârit, ut per hujuſmodi experimentum cognitæ illius fraudes faciliùs deinceps caveantur.

SEPTIMA, eorum, qui promovent in bono ſalutis, animis ſe inſinuat uterque ſpiritus diverſo modo, bonus quidem leniter, placidè, ac ſvaviter, ſicut aquæ ſtilla in ſpongiam illabens: malus verò duriter, implacidè, & violenter, cum ſtrepitu quodam, ſicut imber decidens in petram: illis autem, qui in dies tendunt in deterius, oppoſitum prorſus uſuvenit: cujus ſanè diverſitatis ratio eſt, quatenus Angelo utrilibet ſimilis eſt, vel diſſimilis animæ ipſius diſpoſitio: ſi enim contrariam ſibi eam alteruter Spiritus invenerit; cum ſtrepitu, pulſu, & qui facilè adverti queat, ei ſe conjungit: ſi verò conformem; tamquam in propriam, & apertam domum ſubit cum quiete.

OCTA-

OCTAVA, quoties ſinè prævia ulla cauſa conſolatio nobis adeſt, quamvis ei, tamquam divinitus immiſſæ, ùt ſuprà dictum eſt, nihil fallaciæ ſubeſſe poſſit; debemus tamen attentè, ac ſolicitè diſtinguere præſens conſolationis tempus à proximo ſequente, in quo anima fervet adhuc, & favoris divini nuper accepti ſentit reliquias: nam Poſteriore hoc tempore frequenter accidit, ut vel ex habitu, diſcurſu, & judicio proprio, vel ex boni, aut mali ſpiritûs inſtinctu aliqua ſentiamus, vel deliberemus, quæ cùm ab ipſo Deo citra medium non emanent, ſolerti indigent diſcuſſione, priusquam recipiant aſſenſum, vel in opus veniant.

NOTANDA
pro ſecunda hebdomada.

PRIMUM, quòd tam in hac, quàm in qualibet ſequente hebdomada, nullum debeo legere, vel cogitare aliud myſterium, niſi quod eâdem horâ, aut die conſiderandum ſit: cùm alioquin unum alteri obturbet.

SECUNDUM, quòd in hac hebdomada ſecunda, ex decem Additionibus in prima traditis, variari debent ſecunda, ſexta, & ſeptima, cum decima ex parte. In ſecunda quidem hoc mutatur, quòd ſimul atque excitor à ſomno, meditationem proximè inſtantem debeo menti objicere, ac deſiderium provocare cognoſcendi clariùs incarnati æterni Verbi, ut ipſi ſerviam, & adhæreſcam tantò propenſiùs, quantò incredibiliorem erga me bonitatem ejus perſpexero. In ſexta verò, ut frequenti verſem memoriâ vitam Chriſti, à tempore Incarnationis ad locum uſque, ſive myſterium, de quo in præſenti die, vel hora ſum meditaturus. In ſeptima, ut luce,

vel obſcuritate, ſereno cœlo, vel turbido delecter, quatenus ad ſcopum refert deſideratæ rei pertingendum. In decima, ut ità me geram, ſicut exigere videtur myſterij contemplandi genus: cùm nonnulla ex myſterijs pœnitentiam requirant, alia non item. Decem igitur Additionibus utendum erit circumſpectè.

TERTIUM eſt ultimò notandum, quòd in omnibus aliarum horarum (præterquam noctis mediæ, & auroræ) Exercitijs, aſſumendum erit aliquid, quod ſecundæ, & tertiæ Additioni æquivaleat; hunc in modum: ubi primùm in mentem veniet, adeſſe meditandi horam; priuſquam accedam, proſpiciam eminus, quò ferar, & coram quo ſim appariturus, ac transcurſâ obiter Exercitij oblati parte, contemplationem ſtatim auſpicabor.

T

Aut Xpus fallitur, aut mundus errat Ber: Nat

MEDITATIO PRIMA DE Incarnatione IESV Chriſti. Luc. 1.

Oratio præparatoria nihil à ſuperioribus variatur.

PRIMUM præludium eſt, proferre in medium contemplandæ rei hiſtoriam, quæ hoc loco erit. Quomodo Perſonæ tres Divinæ, univerſam terræ ſuperficiem ſpeculantes, hominibus refertam, qui ad infernum deſcendebant, in Deitatis ſuæ æternitate decernunt, ut Secunda Perſona, pro ſalute humani generis, naturam hominis aſſumat. Unde, adveniente tempore præſtituto, Archangelus Gabriel ad B. Virginem Mariam nuntius deſtinatur.

SECUNDUM pertinet ad loci compoſitionem, quæ erit viſio imaginaria, perinde ac ſi oculis pateret terræ univerſæ ambitus, quam habitant tot diverſæ gentes. Deinde ad certam Mundi partem domuncula ſpectetur B. Virginis apud Nazareth, in Provincia Galilææ ſita.

TERTIUM continet gratiæ poſtulationem, ut intimè cognoſcam, quo pacto Dei Filius, mei causâ, ſit Homo factus, ut ardentiùs ipſum amem, & abhinc ſequar ſtudioſiùs.

1. ANgelus Gabriel B. Virginem ſalutans, Divini Verbi conceptionem ei nunciat (Ingreſſus Angelus ad eam, dixit: Ave gratiâ plena, &c. Ecce concipies in utero, & paries filium.)

2. Confirmat Angelus id, quod prædixerat, adducto exemplo de S. Ioannis Baptiſtæ conceptione admiranda. (Et ecce Eliſabeth congnata tua, & ipſa concepit filium in ſenectute ſua.)

3. Reſpondit Angelo Virgo ſancta (Ecce ancilla Domini, fiat mihi ſecundùm verbum tuum.)

PRIMUM punctum eſt, ut ſpeculer Perſonas omnes, de quibus agitur: & primò quidem homines ſuper faciem terræ degentes, adeò moribus, geſtibus, & actionibus diver-

ſos : quoſdam albos.& nigros alios : nonnullos fruentes pace, & reliquos bellis agitatos: hunc plorantem,& ridentem illum: ſanum unum, & alterum ægrotum : naſcentes multos, & multos viciſſim morientes, cæteráſque varietates propè innumeras. Deinde contemplandæ erunt Perſonæ tres Divinæ, è ſolio regali ſuo intuentes omnia hominum genera, in ſuperficie terræ, cæcorum more viventium, paſsímque morientium, & deſcendentium ad Infernum. Poſtea Virginem Mariam cum Angelo eam ſalutante conſiderabimus,aliquid inde ſemper ad nos reflectendo ut conſideratione tali, fructum aliquem referamus.

SECUNDUM punctum eſt, auditu interno excipere, quid loquantur Perſonæ omnes : ùt homines in terris confabulantes, blaſphemantes, ſibíque invicem conviciantes. Divinæ verò Perſonæ in Cœlo de redimendo humano genere colloquentes. Virgo, & Angelus in cellula de Incarnationis myſterio tractantes. Quorum omnium reflexione, ſeu applicatione quadam ad me ipſum factâ, ſtudebo ex ſingulis non nihil fructûs decerpere.

TERTIUM conſequenter erit, actiones quoque Perſonarum ſimul attendere, ùt puta, quomodo ſe ſe invicem Mortales infeſtent, concutiant, trucident, & omnes ruant ad inferos. Quomodo Sanctiſſima Trinitas Incarnationis opus exequatur. Quomodo item ſuâ Angelus fungatur legatione, & B. Virgo, humillimè ſe gerens, Divinæ gratias agat Majeſtati. Ex quibus ad nos ipſos, ùt dictum eſt, reflexis, fructus obiter eſt legendus.

COLLOQUIUM poſtremò ſubijciam,diſquiſitis ſtudioſè verbis, quibus Divinam quamlibet Perſonam, Verbum Incarnatum, & ipſius Matrem dignè valeam compellare : petendo etiam pro affectu, quem in me ſenſero, quicquid ad majorem juvet imitationem Domini mei Ieſu Chriſti, velut nunc recens incarnati. Recitabitur in fine,

Pater noſter.

CONTEMPLATIO SECVNDA

De Nativitate. Luc. 2.

Oratio præparatoria ſicut ſuprà

PRIMUM præludium ex hiſtoria dependet, quæ recenſenda eſt, ab egreſſu B. Virginis ex oppido Nazareth: quo ſcilicet modo ipſa jam nono menſe gravida, & inſidens aſinæ(ùt piè meditari licet) ac Joſeph comes, cum Ancillula, & bove, profecti ſunt Bethlehem, tributum à Cæſare exactum pro ſe ſoluturi.

SECUNDUM verò deducendum erit ex conſideratione itineris, æſtimatâ ejus longitudine, obliquitate, lenitate, vel aſperitate paſſim occurrente: deinceps etiam Nativitatis locum rimabimur ſpeluncæ ſimilem: latum, vel anguſtum: planum, vel erectum: commodè vel incommodè paratum.

TERTIUM à ſuperiore nihil mutabitur.

1. BEATA Maria, cum Joſeph ſponſo ſuo, è Nazareth proficiſcitur Bethlehem (Aſcendit autem & Joſeph à Galilæa, & c. in Bethlehem, ut profiteretur cum Maria deſponſáta ſibi uxore prægnante.)

2. (Peperit filium ſuum primogenitum, & pannis eum involvit, & reclinavit eum in præſepio.)

3. Eo tempore (facta eſt cum Angelo multitudo militiæ cœleſtis, laudantium Deum, & dicentium: Gloria in altiſſimis Deo)&c.

PRIMUM punctum, eſt aſpectus Perſonarum, ut Virginis Deiparæ, & Joſeph conjugis, cum Famula, & Chriſti Domini, ùt infantis nunc primùm nati: Inter quos me adeſſe fingam, tanquam pauperculum, eorum utcumque neceſſitatibus, cum reverentia maxima, famulantem. Ac inde quid ad me redire emolumenti, ex tali ſpectaculo poſſit, diſpiciam.

SECUN-

SEcundum conficitur ex verborum, quæ ibidem fiunt, apprehenſione fructuoſa.

TErtium ex negotiorum, quæ illic geruntur, inſpectione: puta itineris, laborum, & cauſarum, ob quas ſummus omnium Dominus in ſumma natus ſit egeſtate, laturus quoque in hac vita, cum perpetua paupertate, labores, famem, ſitim, æſtum, frigus, opprobria, verbera, & crucem tandem ſubiturus, idque mei causâ. Unde per ſingula ſtudebo proventum aliquem ſpiritualem colligere.

HÆc demum concludenda erunt initô colloquiô; & finitô, cum *Pater noſter.*

TERTIA CONTEMPLATIO
eſt repetitio præcedentium duarum.

PRo tertio Exercitio, ſeu contemplatione, repetuntur duæ præcedentes cum oratione præparatoria, & ijſdem tribus præludijs, notando ubique, & fixiùs tractando illas partes, in quarum priore tranſcurſu aliquid illuſtrationis, conſolationis, vel deſolationis acceperim.

Subdetur etiam Colloquium cum oratione Dominica, ùt priùs.

NOtandum, eundem eſſe repetendi Exercitij modum, & ordinem in hac hebdomada, & in ſequentibus, qui fuit in prima: niſì quòd mutatur materia, eâdem formâ permanente.

QVARTA CONTEMPLATIO.

ESt primæ, ac ſecundæ iterata repetitio, proximæ præcedenti penitus conformis.

QVINTA CONTEMPLATIO
eſt applicatio Senſuum ad prædictas.

POſt orationem præparatoriam, cum tribus jam dictis præludijs, apprimè conducit, quinque imaginarios Senſus circa primam, & ſecundam contemplationem, eo, qui ſequitur, modo exercere, prout res ſubjecta feret.

PRIMUM punctum erit, ſecundùm imaginationem reſpicere perſonas omnes, &, notatis, quæ circa eas occurrent, circumſtantijs, utilitatem noſtram elicere.

SECUNDUM, velut audiendo quid loquantur, aut loqui eas deceat, omnia in uſum noſtrum attrahere.

TERTIUM, interiore quodam guſtu, & olfactu ſentire, quanta ſit ſuavitas, & dulcedo animæ, divinis donis, ac virtutibus imbutæ, juxta rationem perſonæ, quam conſideramus, adaptando nobis ea, quæ fructum aliquem afferre poſſint.

QUARTUM, per internum tactum attrectare, ac deoſculari veſtimenta, loca, veſtigia, cæteráque perſonis talibus conjuncta, unde fiat nobis devotionis, vel boni cujuslibet ſpiritualis major acceſſio.

HUic erit contemplationi per Colloquium imponendus finis, ſicut prioribus, adjecto itidem

Pater noſter.

DE
PVRIFICATIONE
B. VIRGINIS
&
PUERI JESU
PRÆSENTATIONE.
Luc. 2.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRimò, detulerunt puerum in templum, ut præſentarent eum Deo, tamquam primogenitum, offerentes pro eo conſvetum munus, (par Turturum, aut duos pullos Columbarum)

SEcundò, Simeon veniens eâdem horâ in templum (Accepit eum in ulnas ſuas, & benedixit Deum & dixit: *Nunc dimittis ſervum tuum, Domine, &c.*

TErtiò, Anna (Superveniens confitebatur Domino & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Iſrael.)

DE FVGA IN Ægyptum Matth. 2.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRimò, volens Herodes Puerulum JESUM interfice-re, occidi fecit Innocentes, præmonitô Joſeph per Angelum, ut in Ægyptum profugeret: *Surge & accipe Puerum, & Matrem ejus, & fuge in Ægyptum.*

SEcundò, iter corripuit Joſeph Ægyptum versùs. *Qui conſurgens nocte &c. ſeceſſit in Ægyptum.*

TErtiò, *Et erat ibi uſque ad obitum Herodis*

DE ASCENSV.
in templum annô duodecimô.
Luc. 2.

PRimò: natus JESUS annos duodecim, è Nazareth profectus eſt Hieroſolymam.

SEcundò; remanſit illic neſcijs Parentibus.

TErtiò, poſt triduum invenerunt eum in templo, ſedentem inter Doctores, & ipſe illis, cauſam moræ percontantibus, reſpondit: *Neſciebatis, quia in his, quæ Patris mei ſunt, oportet me eſſe?*

DE VITA DOMINI ab anno ætatis duodecimo uſque ad trigeſimum, Luc. 2.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ, quomodo ſubditus erat, & obediens Parentibus.

SECUNDÒ, *Proficiebat ſapientiâ, & ætate, & gratiâ, &c.*

TERTIÒ, videtur fabrilem artem exercuiſſe, cùm dicat Sanctus Marcus capite ſexto: *Nónne hic eſt faber?*

Eligite hodie cui ſeruire potiſſimum debeatis Ioſ. 24

Y

MEDITATIO
de duobus Vexillis

VNO QVIDEM JESV CHRISTI, *optimi noſtri Imperatoris: altero verò Luciferi, hoſtis hominum capitaliſſimi.*

Oratio præparatoria fit ſecundùm morem.

PRIMUM præludium: erit hiſtorica quædam conſideratio Chriſti ex una parte, & ex altera Luciferi; quorum uterque omnes homines ad ſe vocat, ſub Vexillo ſuo congregandos.

SECUNDUM eſt ad conſtructionem loci: ut repræſentetur nobis campus ampliſſimus circa Hieroſolymam, in quo Dominus JESUS Chriſtus, tamquam bonorum hominum omnium ſummus Dux, aſſiſtat. Rurſum alter campus in Babylonia, ubi ſe Lucifer, malorum & adverſariorum Ducem exhibeat.

TERTIUM: ad gratiam petendam illud erit, ut poſcamus exploratas habere fraudes mali ducis, invocatâ ſimul Divinâ ope ad eas vitandas: veri autem, optimíque Imperatoris Chriſti, agnoſcere mores ingenuos, ac per gratiam imitari poſſe.

PRIMUM punctum eſt: imaginari coram oculis meis, apud campum Babylonicum, Ducem impiorum in Cathedra ignea, & fumoſa ſedere, horribilem figurâ, vultúque terribilem.

SECUNDUM eſt: advertere, quomodo convocatos Dæmones innumeros per totum Orbem ſpargit ad nocendum, nullis civitatibus & locis: nullis perſonarum generibus immunibus relictis.

TER-

TERTIUM: Attendere, cujuſmodi concionem habeat ad Miniſtros ſuos, quos inſtigat, ut correptis injectiſque laqueis & catenis, homines primùm trahant, quod ferè contingit, ad cupiditatem divitiarum: unde poſtea faciliùs in mundani honoris ambitionem, ac demum in ſuperbiæ barathrum deturbari queant.

Atque ità tres ſunt præcipui tentationum gradus, in Divitijs, Honoribus & Superbia fundati: ex quibus in alia vitiorum genera omnia præceps fit decurſus.

SIMILITER EX OPPOSITO, conſiderandus eſt Summus, Optimúſque noſter Dux, & Imperator Chriſtus.

PRIMUM punctum erit: Conſpicari Chriſtum in amœno Campo, juxta Hieroſolymam, humili quidem conſtitutum loco, ſed valde ſpecioſum formâ, & aſpectu ſummè amabilem.

SECUNDUM autem eſt: Speculari, quo pacto ipſe Mundi Dominus univerſi, Electos Apoſtolos, Diſcipulos, & Miniſtros alios, per orbem mittat, qui omni hominum generi, ſtatui, & conditioni doctrinam ſacram, & ſalutiferam impartiant.

TERTIUM: Auſcultare concionem Chriſti exhortatoriam, ad ſervos, & amicos ſuos omnes, in opus tale deſtinatos, quâ eis præcipit, ut juvare ſtudeant quemlibet: ac primò inducendum curent ad ſpiritualem affectum paupertatis: & inſuper (ſi Divini obſequij ratio, & electio cœleſtis eô ferat) ad ſervandam actu ipſo veram paupertatem: deinde ut ad opprobrij, contemptúſque deſiderium alliciant, unde humilitatis virtus enaſcitur. Et ità tres conſurgunt perfectionis gradus, videlicet Paupertas, Abjectio ſui, atque Humilitas;

quæ ex diametro Divitijs, Honori, & Superbiæ opponuntur; ac virtutes omnes ſtatim introducunt.

COLLOQUIUM poſtea formandum erit ad Virginem Beatam, implorandáque eſt per eam à Filio gratia, ut recipi poſſim, & manere ſub Vexillo ejus: ídque primùm, per ſpiritualem tantùm paupertatem, aut etiam in rerum exſpoliatione ſitam (ſi quidem ad eam me vocare, atque admittere dignabitur) deinde per abjectionem quoque, ſeu ignominiam, ut ipſum imiter viciniùs, deprecando tamen culpam aliorum, nè contemptus mei, tam in alicujus detrimentum, quàm in offenſam Dei cedat.

Terminabitur primum hoc Colloquium per Ave Maria.

SECUNDUM Colloquium ad Chriſtum hominem dirigetur, ut mihi à Patre impetret illud idem: ſubdetúrque in fine oratio, quæ ſequitur.

ANIMA Chriſti ſanctifica me: Corpus Chriſti ſalva me: Sanguis Chriſti inebria me: Aqua lateris Chriſti lava me: Paſſio Chriſti conforta me: ô bone JESU exaudi me! intra tua vulnera abſconde me: nè permittas me ſeparari à te: ab hoſte maligno defende me: in hora mortis meæ voca me, & jube me, venire ad te, ut cum Sanctis tuis laudem te in ſæcula ſæculorum. Amen.

TERTIUM ad Patrem, ut annuat petitioni, cum *Pater noſter*.

SEQVAR TE QVOCVNQVE IERIS Mat. 8

MEDITATIO DE TRIBUS
Hominum Claſſibus, ſeu Differentijs, ut potiſſimam partem amplectamur.

Oratio præparatoria, ut ſemper antehac.

PRÆLUDIUM primum fiat, propoſitis vice hiſtoriæ, tribus Hominum Claſſibus diſtinctis, quarum unaquæque decem millia ducatorum, alio, quàm divini cultûs & amoris ſtudio, ſibi paraverit: nunc autem placatum habere Deum, & ſalva fieri exoptet, ſublato utcumque noxio affectu rerum, utpote ſalutis impedimento.

SECUNDUM eſt, loci cujuſdam imaginaria conſtructio, in quo videam me ipſum coram Deo, Sanctiſque omnibus cum deſiderio aſtantem, atque perſeverantem, quonam pacto ipſi Deo placere queam potiſſimùm.

TERTIUM eſt, optatæ rei petitio, nimirum gratiæ, per quam id eligam, quod & Deo acceptiſſimum, & mihi ſaluberrimum futurum ſit.

PRIMA igitur Claſſis optat quidem acquiſitæ rei exuere affectum, ut conciliari Deo poſſit: ſed media, debitáque adminicula, toto vitæ tempore, non admovet,

SECUNDA itidem affectum malè ordinatum auferre cupit: ſed rem interim mordicus tenere, ac Deum potiùs trahere ad votum proprium, relicto impedimento, per conducibiliorem ſtatum ad illum tendere.

TERTIA poſtremò affectum inſincerum volens abijcere, rem ipſa vel tollere, vel tenere æquè parata eſt, prout ad divinum cultum commodiùs fore, vel ex Divino inſtinctu,

vel ex rationis dictamine animadverterit. Ac interim omnia relinquens integra, illud tantùm verſat & inquirit, nec aliam admittit relinquendæ, vel retinendæ rei acquiſitæ cauſam, præter rationem, ac deſiderium Divinæ gloriæ, ut quàm maxima ſit.

COLLOQUIA tria ſubſequentur, ùt nuper facta ſunt de Vexillis.

NOTANDUM ad hæc, quòd ubi affectum ſentimus paupertati perfectæ, quæ tum in ſpiritu, tum in rerum abdicatione ſub, ſiſtit adverſantem, & ad divitias magìs inclinantem; multum confert, ad eum elidendum, petere ex Deo, licèt renitente carne, ut ad paupertatem ejuſmodi ſectandam nos eligat: ſervabimus tamen interea deſiderij noſtri libertatem, quâ liceat convenientiorem ſervitio divino viam invadere.

Mihi abſit gloriari niſi in cruce Dñi Nrī Ieſu Crī Gal: 6.

TRES MODI HUMILITATIS,

PRIMUS Humilitatis modus hic eſt, ad ſalutem neceſſarius, ut me penitus ſubdam Divinæ legi obſervandæ: útq; nè mundi quidem totius oblato mihi Dominio, vel extremo vitæ diſcrimine objecto, tranſgrediar, ex deliberato mandatum ullum divinum, aut humanum, quod quidem peccati mortalis vinculo nos obliget.

SECUNDUS majoris eſt perfectionis, ut fixo animo ad divitias, paupertatem, honorem, ignominiam, brevitatem vitæ, ac longitudinem; æquè ſim propenſus, ubi æqualis eſt divinæ laudis, & ſalutis meæ occaſio: útq; nulla vel humanæ quantæcunque fœlicitatis, vel propriæ mortis conditione propoſitâ, adducar unquam, ut culpam, licèt venialem tantùm, decernam admittere.

TERTIUS eſt modus Humilitatis abſolutiſſimæ, ut priores duos jam adeptus, etiamſi, nullo ſuperaddito, laus Dei par foret; ad majorem tamen imitationem Chriſti, eligam potiùs cum eo paupere, ſpreto, & illuſo, pauperiem, contemptum, & inſipientiæ titulum amplecti, quàm opes, honores, & ſapientiæ æſtimationem.

PORRÒ ad gradum hunc Humilitatis attingendum, magnum afferet compendium, triplicis Colloquij præcedentis de Vexillis uſus, per quod ſuppliciter poſcamus (ſi Divinæ placeat benignitati) ad talem perduci electionem, ſive major, ſive æqualis obſequij mei erga Deum, & gloriæ Divinæ proventus ſubſit.

DE BAPTISMO CHRISTI
Matth. 3.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRimò, Matri valedicens, è Nazareth ad Jordanis flumen ſe contulit, ubi tunc Joannes baptizabat.

SEcundò, Baptizatus eſt à Joanne, excuſante ſe primùm de indignitate: ſed compulſo his verbis: *Sine modo: ſic enim decet nos implere omnem juſtitiam.*

TErtiò, Deſcendit Spiritus Sanctus ſuper eum, & vox de cœlo ſic atteſtans: *Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi complacui.*

DE TENTATIONE CHRISTI
Lu.c 4. & Matth. 4.

PRimò, poſt Baptiſmum ſeceſſit in deſertum Chriſtus, & ibi, per dies quadraginta, & totidem noctes, jejunavit.

SEcundò ter ab Inimico tentatus eſt: *Accedens Tentator dixit ei: Si Filius Dei es, dic, ut lapides iſti panes fiant. Mitte te deorſum. Hæc omnia tibi dabo, ſi cadens adoraveris me.*

TErtiò, *Angeli acceſſerunt, & miniſtrabant ei.*

PRÆLUDIUM AD *electionem ſaciendam.*

AD bene quidpiam eligendum, noſtræ ſunt partes, ut oculo puro, ac ſimplici ſpectemus, quorſum fuerimus creati: nimirum ad laudem Dei, & ſalutem noſtram. Quapropter eligenda ſunt ea tantùm, quæ conducunt ad dictum finem, cùm ubique fini medium, non medio finis habeat ſubordinari. Unde errant, qui Uxorem ducere primitùs, aut Eccleſiaſticum munus, ſeu Beneficium adipiſci ſtatuunt, atque ità demum, Deo poſtea inſervire: utentes præpoſterè fine, ac medio: nec ad Deum tendentes rectà, ſed obliquè ipſum ad perverſa vota ſua petrahere conantes. Atqui è contrario planè agendum eſt: propoſito primùm Divino cultu, tanquam fine noſtro, & electo deinceps Conjugio, vel Sacerdotio, cæteríſque rebus omnibus, quatenus expedit, ad præfixum finem ordinatis. Idcirco nihil movere nos debet, ad medijs quibuſvis utendum, aut ſuperſedendum, niſì habitâ in primis tam Divinæ laudis, quàm noſtræ ſalutis certâ ratione.

INTRODVCTIO AD eligendarum rerum notitiam.

PRIMUM punctum eſt, quòd res omnes, quæ ſub electionem cadunt, neceſſariò bonæ eſſe debent ex ſe ipſis, aut certè non malæ, nec nisì conſonæ inſtitutis orthodoxæ Matris Eccleſiæ.

SECUNDUM, quòd genera duo rerum electioni quadrant: nam quarumdam electio immutabilis eſt, ùt Ordinis Sacerdotalis, & Matrimonij: aliarum verò mutari poteſt, ſicut reddituum Eccleſiaſticorum, vel ſæcularium, quos recipi, & relinqui ex cauſa, fas eſt.

TERTIUM, quòd circa ea, de quibus facta jam ſit electio immutabilis, nihil ſupereſt eligendum. Sed advertendum eſt, quòd ſi quis improvidè, nec ſinè obliquis affectionibus, aliquid elegerit, quod non liceat retractare, residuum eſt, ubi eum cœperit pœnitere facti, electionis damnum probitate vitæ & operum ſolertiâ penſare: reſilire autem nullo pacto decet, quamvis electio iſtiuſmodi non videatur vocatio Divina eſſe, utpote obliqua, atque inconſulta: qua in re non pauci errant, electionem malam & obliquam, pro Divina vocatione reputantes: cùm hæc ſemper pura & clara ſit, non carnali ullo affectu, vel ſtudio perverſo mixta.

QUARTUM, quòd, ſi quis debito modo & ordine, abſq; carnali mundanóque affectu, quidpiam elegit, quod mutari poſſit, non eſt cur violet electionem talem, ſed potiùs, ut in ea magìs ac magìs proficiat, adniti debet.

Notandum autem eſt, quòd ſi electio rerum hujuſmodi mutabilium, non ità rectè atque syncerè proceſſerit, eam expedit corrigere, ut fructus uberior, & Deo gratior produci poſſit.

DE TEMPORE TRIPLICI AD electiones rectè faciendas magìs opportuno.

TEMPUS primum erit, quando voluntatem Divina virtus ſic impellit, ut omnis dubitatio, imò etiam dubitandi facultas, animæ ſublata ſit, quò minùs ſequatur impulſionem talem: ſicut legimus Beato Paulo & Matthæo, & alijs nonnullis, vocante Chriſto, accidiſſe.

SECUNDUM eſt, quoties ſatìs clarum compertúmque ſit beneplacitum Divinum, docente id aliquo conſolationum, deſolationum, vel diverſorum ſpiritum prævio experimento.

TERTIUM eſt, quando per animi tranquillitatem aliquis, conſiderato fine ad quem conditus eſt, Dei gloriam ſcilicet, & ſalutem ſuam, elegit certum vitæ genus, intra Eccleſiæ Catholicæ limites conſtitutum, per quod, ceu medium, commodiùs ſecuriúſque ad ſuum finem tendat.

PORRÒ tranquillitas ea tunc noſcitur adeſſe, quotieſcumque anima, nullis agitata varijs ſpiritibus, vires naturales ſuas liberè exercet. Itaque nisì primi, vel ſecundi temporis beneficio, electio contingat, ſupereſt ad tertium recurſus, duobus modis ſequentibus diſtinctum.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Venite ad me omnes qui laboratis, et ego reficiā uos Mat 11

DE APOSTOLORUM vocatione.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRimò, videntur Sancti Petrus & Andreas fuiſſe ter vocati. Primùm ad ſolam quandam Chriſti notitiam, *Joan. primo.* Deinde ad ſequelam ſolùm temporaneam, cum animo revertendi ad piſcationem. *Luc. quinto.* Ultimò ad perpetuam ſequelam. *Matth. quarto*, & *Marc. primo.*

SEcundò, vocavit filios Zebedæi, *Matth. quarto*: Et Philippum, *Joann. primo.* Et Matthæum, *Matth. 9.*

TErtiò, Vocati ſunt reliqui, licèt de quorumdam vocatione, & de ordine vocationum, expreſſè mentio non fiat in Evangelio.

TRia hîc expendenda ſunt. *Primùm* quomodo erant Apoſtoli abjectæ conditionis.

Secundò, ad quantam fuerint dignitatem, & quàm ſvaviter vocati.

Tertiò, quibus gratiæ donis, ſupra omnes, veteris teſtamenti Patres novíque, Sanctos evecti ſint.

DE SERMONE CHRISTI habito in Monte. Matth. 5.

Oratio præparatoria, & præludia de more.

PRIMÒ. Ad dilectos ſuos Diſcipulos, octo Chriſtus Beatitudinis genera expoſuit. Beati pauperes ſpiritu: Mites: Qui lugent: Qui eſuriunt, & ſitiunt juſtitiam: Miſericordes: Mundo corde: Pacifici: Qui prrſecutionem patiuntur.

SECUNDÒ, eos exhortatur, ut acceptis donis, ſeu talentis utantur rectè: *Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut videant opera veſtra bona, & glorificent Patrem veſtrum, qui in cælis eſt.*

TERTIÒ, Oſtendit non ſolvere ſe legem, ſed implere: explicatis Præceptis de vitando homicidio, furto, fornicatione, perjurio, & de diligendis quoque inimicis: *Ego autem dico vobis: Diligite inimicos veſtros: Benefacite his, qui oderunt vos.*

Propoſui in conſpectu tuo uitam et mortem Deut 30

MODVS PRIOR *ſanæ, bonæq; electionis faciendæ, ſex conſtans punctis.*

PUNCTUM primum erit, proferre in medium rem deliberandam, ùt de officio, vel beneficio, acceptandúmne, an potiùs rejiciendum ſit, & ità de cæteris rebus, quæ ad mutabilem electionem ſpectant.

SECUNDUM eſt, adducto ante oculos creationis meæ fine in hoc conſiſtente, ut cum Dei laude ſalvus fiam, in neutram declinare partem amplectendæ, vel repudiandæ rei controverſæ: quin potiùs, velut in medio quodam interſtitio, & æquilibrio ſubſiſtere, parato interim animo, ut in eam illico partem totus ferar, quam novero divinæ gloriæ, & ſaluti meæ fore aptiorem.

TERTIUM, obſecrare Dei clementiam, ut dignetur mentem inſtruere, & impellere voluntatem, quocumque potiùs mihi tendendum ſit, adhibito nihilo ſecius pio fidelíque intellectûs mei ratiocinio: per quod, apprehenſâ & probatâ Dei voluntate, ad electionem ferar.

QUARTUM, perpendere quot tandem commoda, vel adminicula mihi ad finem meum proſequendum accedent ex tali officio, vel beneficio ſuſcepto: quot rurſum ex eodem incommoda, & pericula impendent.

Præterea

Præterea quot per oppoſitum, omiſſo illo, tam commoda & adminicula, quàm diſcrimina & damna poſſim expectare.

Quintum, his præmiſſis, ratiocinari in utramque partem: & juxta ipſius rationis dictamen, ſepoſito carnis appetitu omni, electionem concludere.

Sextum, electione factâ, ad orandum citò proſilire, & illam offerre Deo, perfectè demum, ſi ei placeat, recipiendam & ſtabiliendam.

IHS

MODVS POSTERIOR bene eligendi, in Regulas quatuor, & Annotationem unam, diſtributus.

REGULA prima, quòd cùm oporteat per affectum, ex Dei amore cælitus infuſum, fieri electionem, Eligentem convenit perſentiſcere in ſe ipſo, quòd, quicquid affectionis (ſive multum, ſive modicum ſit) erga rem electam tenet, ex ſolius Dei amore, & intuitu proficiſcatur.

SECUNDA eſt conſiderare, ſi quis mihi vir amiciſſimus, cui nihil non perfectionis ineſſe cupiã, occurreret dubius ſuper electione hujuſmodi; quidnam ego illi decernendum maximè eſſem conſulturus. Quo animadverſo, agendum & mihi ducam, ùt ſuaderem alteri.

TERTIA; mecum inſuper reputare, ſi Mors ingrueret, quem me mallem obſervâſſe modum in præſenti deliberatione. Juxta hunc igitur eligendum nunc eſſe facilè intelligam.

QUARTA, proſpicere non minùs, quando pro tribunali ſiſtar judicandus, quo me conſilio hac in re uſum eſſe vellem. Quo agnito, nunc utar, ut eo tempore magìs ſim ſecurus.

ADNOTANDUM eſt poſtremò, quòd hiſce Regulis quatuor, propter ſalutem meam, & animi quietem accuratè ſervatis, debeo juxta ultimum punctum Modi præcedentis, electionem ipſam definire, & offerre Deo comprobandam.

DE AMBULATIONE *ſuper aquas.* *Matth.* 14.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ: cùm in Monte adhuc eſſet Chriſtus, diſcipulis in Naviculam abire juſſis, & dimiſſâ turbâ, aſcendit in montem ſolus orare.

SECUNDÒ: cùm agitaretur noctu Navicula, eò ipſe venit ambulans ſuper aquas, unde perterrefacti Diſcipuli phantaſma eſſe judicabant.

TERTIÒ: poſtquam dixerat ad eos: *Ego ſum, nolite timere*, ſanctus Petrus accedendi petijt facultatem, & gradiendo ſuper aquas, ob ſubortum metum mergi cœpit: quem increpans Dominus de modica fide, Naviculam intravit, & ceſſavit ventus.

Ec

DE PRÆDICATIONE
in Templo.
Luc. 19.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ: docebat quotidie in templo.

SECUNDÒ: Finitâ prædicatione, Bethaniam redibat, nemine apud Hieroſolymam ipſum excipiente.

DE LAZARI *ſuſcitatione.*

Ioan. 11.

PRIMÒ: Audito Chriſtus nuncio de Lazari ægrotatione, per biduum ſubſtitit, ut evidentius foret miraculum,

SECUNDÒ: Antequam ſuſcitet mortuum, utriuſque ſororis fidem exſtimulat. *Ego ſum reſurrectio & vita: qui credit in me, etiamſi mortuus fuerit, vivet.*

TERTIÒ: Collachrymatus, ac precatus priùs, ſuſcitavit illum: fuit autem, quô uſus eſt, ſuſcitandi modus, per mandatum: *Lazare veni foras.*

DE DIE PALMARVM.
Matth. 21.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ: Præcepit Dominus adduci aſinam & pullum. *Solvite. & adducite mihi: &, ſi quis vobis aliquid dixerit, dicite: quia Dominus his opus habet: & confeſtim dimittet eos,*

SECUNDÒ: Aſinam conſcendit Apoſtolorum veſtibus inſtratam.

TERTIÒ: Excepturus eum Populus, cùm veniret obviam, veſtimentis ſuis, & ramis arborum ſternebat viam & canebat: *Hoſanna filio David: benedictus, qui venit in nomine Domini: Hoſanna in altiſſimis.*

Dirupiſti uincula mea: tibi sacrificabo Ps. 115

DE EMENDATIONE, *ſeu reformatione circa vitæ ſtatum cuivis facienda.*

INprimis illud eſt advertendum, quòd ſi quis vel matrimonio, vel officio dignitatis Eccleſiaſticæ adſtrictus (de temporalium verò bonorum quantitate, magna an parva ſit, non refert) unde ipſi non vacet, aut parùm libeat, circa mutabilium rerum electiones verſari; operæ pretium eſt, earum loco methodum ei tradi, ſeu formulam aliquam, ex qua vitam ſuam, & ſtatum proprium poſſit emendare.

DEbet igitur, quiſquis ejuſmodi conditionem ſortitus eſt, ut finem creationis, & vitæ ſuæ rectè ſtatuat, ac ſequatur, per exercitia ſupradicta, & electionum modos attendere, atque ruminando ſedulò colligere, quàm amplam domum & familiam, æquum ſit ſe habere: quibus eam modis tractare & adminiſtrare conveniat: quibus inſtruere verbis, & exemplis: quantum præterea de poſſeſſis facultatibus ſumptum facere liceat in uſus proprios, ſive domeſticos: quid rurſum pauperibus erogare, vel impendere pijs operibus deceat, nihil affectando aliud, nec quærendo, nisì quod honorem Dei, & ſalutem ſuam præſtet. Hoc enim unuſquiſque perſvaſum habeat, tantum ſe in ſtudijs ſpirituaalibus promoturum eſſe, quantum ab amore ſui ipſius, & commodi proprij affectione ſe ſe abſtraxerit.

REGULÆ NONNULLÆ,
in diſtribuendis eleemoſynis ſervandæ.

PRIMA : Si quid erogare libeat in homines, genere vel amicitiâ conjunctos, erga quos ſentitur proclivior affectus; attendendæ erunt regulæ quatuor, quas ex parte circa Electiones commemoravimus. Earum itaque prima hæc eſt, ut affectus, erga tales, meus, rectà proveniat ex amore Dei, quem certè amorem debeo ſentire in me, ùt radicem eſſe, & cauſam cujuſcumque meæ affectionis, erga cognatos & amicos omnes; ac operam dare, ut in hoc præſenti negotio, præcipua ea ratio eluceſcat.

SECUNDA : Ut conſiderem, ſi quis alter, cui parem mecum ſtatum, ſeu perfectionis gradum optem, me conſulat ſuper negotio iſtiuſmodi; quam ego illi erogationis faciendæ, dictaturus ſim rationem. Hâc igitur & me uti par eſt.

TERTIA : Ut cogitem, ſi mihi vitæ nunc exitus inſtaret, quid in hac re egiſſe vellem potiſſimùm. Ità ergo agendum in præſentia decernam.

QUARTA : Ut proſpiciam ſimiliter, quid mallem in die Iudicij à me fuiſſe ſuper his transactum : id quod & nunc citra dubium præeligam.

QUINTA : Ut quoties ad perſonas, mihi humano aliquo vinculo conjunctas, affectum meum ſentio magis inclinare; regulas quatuor prædictas ſedulò expendam, & juxta eas examinem affectum : nihil de eleemoſyna, ſeu diſtributione facienda cogitans, donec ab animo, ſi quid non rectum ineſt, removero.

 SEXTA

SExta: Quamvis facultates Divino cultui, & uſui Eccleſiaſtico dicatæ, citra culpam aſſumi poſſint diſtribuendæ ab eo, qui ad hoc miniſterium ſit vocatus: cùm tamen plurimis, in determinanda proprijs ſuis ſumptibus juſtâ portione, ſoleat de exceſſu ſcrupulus incidere, operæ pretium eſt, juxta regulas ſuperiores, vitæ ſuæ ſtatum rectè diſponere.

SEptima: propter rationes dictas, & alias pleraſque, in adminiſtrandis ijs, quæ ad propriam perſonam, conditionem, domum, aut familiam pertinent: optimum ac ſecuriſſimum eſt unicuique diſtributionis curam ſubeunti, ut ſuæ ſubtrahat commoditati quantum poteſt, ac ſe ipſum proximè conformet ad exemplar Domini noſtri JESU Chriſti Summi Pontificis: quandoquidem in tertio etiam Carthaginenſi Concilio, in quo interfuit S. Auguſtinus, decretum fuit, ſupellectilem Epiſcopi vilem, ac pauperem debere eſſe. Hoc idem in quolibet ſtatu, ſeu vitæ genere provideri convenit, habitâ interim ratione perſonarum, & ſtatuum ipſorum: ſicut in matrimonio exemplum præbent S. Joachimus, & S. Anna, qui diviſis per annos ſingulos facultatibus ſuis in tres partes, pauperibus unam erogabant, alteram dicabant in templi & Divini cultûs miniſterium, & tertiam poſtremò neceſſitati ſuæ reſervabant.

NOTANDA PRO TERTIA Hebdomada.

PRIMUM, quòd adijciendæ erunt circa Miſſæ & Veſperarum tempus duæ Repetitiones, ſuper una & altera Contemplatione: ante Cœnam verò applicabuntur quinque Senſus, præmiſsâ ubique oratione præparatoriâ, cum tribus præludijs oblatæ materiæ cogruentibus, quemadmodum in hebdomada ſecunda ſatìs deſcriptum eſt.

SECUNDUM, quòd in hac tertia hebdomada, mutandæ ſunt ex parte Additio ſecunda, & ſexta: ſiquidem, quod ad ſecundam ſpectat, ubi fuero experrectus, præcogitans quò tendam, & inſtantem Contemplationem paululùm delibans, interim dum ſurgo & accingor, adnitar ſimul ad triſtitiam, & dolorem, de tot, ac tantis Chriſti pœnis, meipſum acriter incitare. Quoad ſextam verò ſuffugiam potiùs, quàm quæram, aut admittam jucundas cogitationes, licèt alioqui utiles, & ſanctas, ùt ſunt de Reſurrectione Chriſti, & gloria. Pro quibus in meditanda ejus paſſione angores, ac pœnas hauriam, ex frequenti eorum recordatione, quæ ab hora ſuæ Nativitatis, ad exitum uſque vitæ hujus, ipſe perpeſſus eſt.

TERTIUM, quòd Examen particulare, circa tam Exercitiorum, quàm Additionum functionem, fiet ad eumdem modum, ùt in hebdomada præcedente.

Accipite et comedite: HOC EST CORPVS MEVM. Mat.26

PRIMA CONTEMPLATIO de ultima Cœna. Matt. 26. v. 10. 13.

Oratio præparatoria eſt eadem, quæ ſemper.

PRÆLUDIUM primum ſumitur ex hiſtoria: quomodo Chriſtus à Bethania miſit Hieroſolymam diſcipulos duos ad parandam Cœnam, quò & ipſe cnm reliquis deinde profectus eſt: Ibique poſt Agni Paſchalis eſum, & peractam Cœnam, pedes lavit omnibus, & ſacro-ſanctum Corpus, ac Sanguinem ſuum largitus eſt. Poſtremò ſermonem ad eos habuit, poſt diſceſſum Judæ ipſum vendituri.

SEcundum, ex compoſitione loci, conſiderando dictum iter aſperum, aut lene: breve, aut longum, cum cæteris, quæ ineſſe poterant, circumſtantijs. Deinceps conſpicando locum Cœnæ amplum, vel anguſtum, vilem, vel ornatum, & conſimilia.

TERTIUM, exoptatæ rei petitione, ſcilicet doloris, indignationis, & confuſionis: eo quòd ob peccata mea Summus omnium Dominus tantis ſe tormentis ità objiciat.

1. COmedit cum Diſcipulis paſchalē Agnum, eóſque de imminente ſua morte præmonuit. *Amen dico vobis quia unus veſtrûm me traditurus eſt.*

2. Lavit eorum, Judæ quoque ipſius, pedes, incipiens à Petro, qui, ad Majeſtatem Chriſti & indignitatem ſuam reſpiciens, ſeſe opponebat: *Domine tu mihi lavas pedes?* ignarus ſcilicet præberi à Domino exemplum humilitatis, ità poſtea declarante: *Exemplum enim dedi vobis, ut, quemadmodum ego feci, ità & vos faciatis:*

3. Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum inſtituit, in ſignum ſummæ dilectionis,his verbis utens; *Accipite, & comedite, &c.* Expletâ autem Cœnâ, Judas ad vendendum illum egreſſus eſt.

PRIMUM punctum, erit reſpicere cœnantes, & aliquid in uſum meum adducere.

SECUNDUM, eoſdem audire, quid loquantur, & fructum inde decerpere.

TERTIUM, attendere, quid agant, & per omnia proficere.

QUARTUM, advertere quid jam inde Chriſtus pati appetat, & incipiat, juxta hiſtoriam: unde incipiam & ipſe dolorem, mœſtitiam, & fletum mihi excitare: méque affligam ſimiliter in ſubſequentibus.

QUINTUM, meditari quo ſe pacto abſcondens Chriſti Divinitas, adverſarios ſuos, cùm valeat, non perdat, ſed pœnas adeò crudeles pati ſinat Humanitatem.

SEXTUM, cogitare, cùm talia ferat pro pecatis meis, quid agere debeam, aut pati ejus cauſâ.

COLLOQUIUM ad Chriſtum fiet.

Tristis est anima mea usq; ad mortem.

SECVNDA
CONTEMPLATIO
de rebus à Chriſto poſt Cœnam, & in Horto geſtis. Matth 26. Mar. 14.

Oratio præparatoria conſueta ſemper.

PRÆLUDIUM primum eſt juxta hiſtoriam, quomodo JESVS CHRISTVS, unà cum undecim ſuis Apoſtolis, deſcendit ex monte Sion, ubi fuerant cœnati, & tranſiens per vallem Ioſaphat, relictis ibi ex illis octo, alijs verò tribus in horti parte, ſeorſum ipſe digrediens, oravit, ad ſudorem uſque ſanguineum, iteratâ jam ter eâdam ad Patrem ſuum oratione.

SECUNDUM eſt, pro conſtruendo loco, viam intueri declivem, planam & arduam. Item hortum certâ magnitudine, figurâ, & habitudine depingendum.

TERTIUM, pro voti conſecutione, poſcere mœrorem, planctum, anxietatem, & ceteras id genus pœnas interiores, ut Chriſto patienti pro me compatiar.

1. PERACTA Cœnâ, & Hymno dicto, profectus eſt Chriſtus ad Oliveti montem, cum Diſcipulis ſuis undecim, metu plenis; & octo remanere juſſit Gethſemani: *Sedete hîc, donec vadam illuc & orem.*

2. Ductis ſecum tribus, Petro, Jacobo, Joanne, oravit dicens: *Pater mi, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: verumtamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu.* Et in agonia exiſtens, prolixiùs orabat,

3. Et cùm eò timoris redigi ſe paſſus fuiſſet, ut diceret: *Triſtis eſt anima mea uſque admortem*, etiam ſanguinem ſudavit copioſum, teſte Lucâ: *Factus eſt ſudor ejus, ſicut guttæ ſanguinis, decurrentis in terram.* Unde conijcere licet, veſtimenta ejus jam tum fuiſſe madefacta cruore.

TERTIA CONTEMPLATIO *eſt repetitio præcedentium duarum.*

PRo tertio Exercitio, ſeu Contemplatione, repetuntur duæ præcedentes, cum oratione præparatoria, & iiſdem tribus præludijs, notando ubique, & fixiùs tractando illas partes, in quarum priore tranſcurſu aliquid illuſtrationis, conſolationis, vel déſolationis acceperim.

Subdetur etiam Colloquium cum oratione Dominica, ùt priùs.

QVARTA CONTEMPLATIO.

EST primæ, ac ſecundæ iterata repetitio, proximæ præcedenti penitus conformis.

QUINTA CONTEMPLATIO
eſt applicatio Senſuum ad prædictas.

POST orationem præparatoriam, cum tribus jam dictis præludijs, apprimè conducit, quinque imaginarios Senſus circa primam, & ſecundam contemplationem, eo, qui ſequitur, modo exercere, prout res ſubjecta ferret.

PUNCTUM primum erit, ſecundùm imaginationem reſpicere perſonas omnes, & notatis, quæ circa eas occurrent, circumſtantijs, utilitatem noſtram elicere,

SECUNDUM, velut audiendo quid loquantur, aut loqui eas deceat, omnia in uſum noſtrum attrahere.

TERTIUM, interiore quodam guſtu, & olfactu ſentire, quanta ſit ſuavitas, & dulcedo animæ, divinis donis, ac virtutibus imbutæ, juxta rationem perſonæ, quam conſideramus, adaptando nobis ea, quæ fructum aliquem afferre poſſint.

QUARTUM, per internum tactum attrectare, ac deoſculari veſtimenta, loca, veſtigia, cæteráque perſonis talibus conjuncta, unde fiat nobis devotionis, vel boni cujuslibet ſpiritualis major acceſſio.

Huic erit contemplationi per Colloquium imponendus finis, ſicut prioribus, adjecto itidem *Pater noſter.*

Opprobria exprobrantium mihi ceciderunt ſuper me.

DE COMPREHENSIONE CHRISTI
&
Traductione ad Annæ domum
Matth. 26. Luc. 22. Marc. 14. & Ioann 18.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ: permiſit ſe Dominus oſculo à Juda tradi, & quaſi Latronem comprehendi. *Tanquam ad Latronem exîſtis, cum gladiis, & fuſtibus comprehendere me! Quotidie apud vos ſedebam docens in templo, & non me tenuiſtis.* ipſóque interrogante: *Quem quæritis?* corruerunt in terram inimici omnes.

SECUNDÒ: Servum Pontificis percutienti Petro, ait: *Mitte gladium tuum in vaginam*, & ſanavit ſervum.

TERTIÒ: Captus, & à Diſcipulis relictus, ad Annæ domum pertrahitur, ubi à Petro, paulò pòſt ſequuto, ſemel negatus eſt, & alapam accepit à Miniſto quodam objiciente: *Sic reſpondes Pontifici?*

DE GESTIS POSTEA in Domo Caiphæ. Matth. 26.

Oratio præparatoria, & præludia de more.

PRIMÒ abducitur ligatus Chriſtus ab Anna in domum Caiphæ, ubi Petrus rurſum eum bis negavit, atque aſpiciente ipſum Domino, *Egreſſus foras flevit amarè.*

SECUNDÒ; Permanſit ligatus totâ illâ nocte.

TERTIÒ: Circumſtantes eum Satellites illudebant, vexabant, &, velatâ facie, colaphis cædebant, interrogantes: *Prophetiza nobis, Chriſte, quis eſt, qui te percuſſit?* ac modis alijs blaſphemabant.

DE CHRISTI AD PILATUM accuſatione. Matth. 27. Luc. 23. Marc. 15. & Joan. 18.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ: Traducitur deinceps ad Pilatum Chriſtus, & coram eo à Judæis calumniosè accuſatur: *Hunc invenimus ſubvertentem gentem noſtram, & prohibentem tributa dare Cæſari.*

SECUNDÒ: Eo ſemel, atque iterum examinato, retulit Pilatus: *Ego nullam invenio in eo cauſam.*

TERTIÒ: Barabbæ latronis, quàm Chriſti JESU liberationem, malle ſe Judæi proclamârunt: *Non hunc, ſed Barabbam.*

DE TRANSMISSO CHRISTO ad Herodem. Luc. 23.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ: Transmiſit Pilatus Chriſtum ad Herodem, æſtimans quòd eſſet Galilæus.

SECUNDÒ: Herodi poſcenti curioſa, nihil penitus reſpondit, licèt à Judæis validè accuſaretur.

TERTIÒ: Ab Herode cum ſuo Exercitu ſpretus fuit, atque veſte albâ indutus.

Supra dorſum meum fabricaverunt peccatores.

DE REVERSIONE AB Herode ad Pilatum.

Matth. 17. Luc. 23. Mar. 15. & Ioann. 19.

Oratio præparatoria, & præludia ex more.

PRimò: Chriſtum remiſit ad Pilatum Herodes, & ambo eâ ipsà die, cùm priùs inimici eſſent, ſibi invicem reconciliati ſunt.

SEcundò: JESUM flagellis cædi juſſit Pilatus: Milites eundem ſpinis coronârunt, atque purpurâ induerunt, deinde irridentes dicebant: *Ave Rex Judæorum*, & colaphos ſimul impingebant.

TErtiò: *Exivit ergo JESUS portans coronam ſpineam & purpureum veſtimentum.* & Pilatus dicit illis: *Ecce, Homo.* Pontifices verò conclamabant: *Crucifige, Crucifige eum.*

DE CONDEMNATIONE, & Crucifixione JESU Chriſti.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRimò: Sedens pro tribunali Pilatus Chriſtum judicavit, & tradidit crucifigendum, poſteaquam negantes eum Judæi ſuum Regem eſſe, dixerunt: *Non habemus Regem niſi Cæſarem.*

SEcundò: Bajulavit Chriſtus crucem ſuam, donec, ob virium defectum, Simon quidam Cyrenæus illam poſt eum ferre compulſus eſt.

TErtiò: Inter duos latrones crucifixus fuit, adſcripto titulo: *JESUS Nazarenus Rex Iudæorum.*

Paſſus ē, uobis relinquens exemplū, ut ſequam: ueſtigia eius
I Pet 2

DE MYSTERIIS
rin Cuceſactis. Matth. 27. Mar. 15. Luc. 23. Ioan. 19.

Oratio præparatoria, & præludia de more.

PRIMÒ: Blaſphemias pertulit in Cruce: *Vah! quid deſtruis templum Dei, &c. Deſcende de Cruce.* Et diviſa ſunt veſtimenta ejus.

SECUNDÒ: Effatus eſt Dominus in Cruce verba ſeptem: Orans videlicet pro crucifigentibus: Latroni parcens: Matrem & Joannem ſibi mutuò commendans: Exclamans *Sitio.* quando aceto eum potaverunt: & deinde ſe à Patre dicens derelictum: Poſtea *Conſummatum eſt*: Ac poſtremò: *Pater in manus tuas commendo Spiritum meum.*

TERTIÒ: Sol obſcuratus eſt, ipſo expſirante, & petræ ſciſſæ ſunt, aperta quoque monumenta, & velum Templi à ſummo ad infimam uſque partem ſciſſum, & latus lanceâ confoſſum, aquam & ſanguinem effudit.

DE MYSTERIO Sepulturæ. Matth. 27. Marc. 15. Luc. 23. Ioan. 19.

Oratio Præparatoria, & præludia ex more.

PRIMÒ. De Cruce ſublatus eſt mortuus Dominus, per Ioſeph, atque Nicodemum, in conſpectu ipſo Matris afflictiſſimæ.

SECUNDÒ: Delatum eſt ad ſepulchrum corpus unctum & incluſum.

TERTIÒ: Adhibiti ſunt inibi cuſtodes.

ITERATIO PASSIONIS D.N. IESU Chriſti.

INTER noctu & manè, Paſſionem totam revolvemus; poſtea repetitionum, & ſenſuum vice, per diem totum conſiderabimus, quàm licebit frequentiſſimè, quo pacto ſanctiſſimum IESU Chriſti corpus remanſerit ab anima ſejunctum, & ubinam, aut quo modo ſepultum. Item, quæ fuerit Beatæ Mariæ Matris ſolitudo, deſolatio qualis, & quanta afflictio. Quàm acerbus quoque Diſcipulorum mœror extiterit.

REGULÆ ALIQUOT,
ad victum rectè temperandum.

PRIMA eſt: quòd à pane minùs abſtinendum ſit, quàm à reliquis alimentis: cùm neque gulam adeò irritet, nec tentationi æquè obnoxios nos reddat.

SECUNDA: quòd circa potum attendenda ſit magìs abſtinentia, quàm circa panem: cautè obſervando, quæ proſit menſura potûs, ut ſumatur ſemper: quæ rurſum noceat, ut tollatur.

TERTIA: quòd circa pulmenta, & edulia potiſſimùm, abſtinentiæ ratio verſetur, cùm per illa, tum appetitui ad peccandum, tum inimico ad tentandum, major ſubminiſtretur occaſio. Temperanda ſunt igitur, vitandi exceſſus causâ: quod fit dupliciter: dum vel cibis groſſioribus veſcimur, atque aſſveſcimus, vel dum parcè delicatis utimur.

QUARTA eſt: quòd quantò plùs de conveniente victu ſibi quis ademerit (vitato interim valetudinis adverſæ gravi periculo) tantò celeriùs menſuram cibi, ac potûs juſtam reperiet. Tum quia, hoc modo meliùs ſe diſponens, & obnixiùs tendens ad perfectionem, ſentiet interdum quoſdam cognitionis internæ radios, & conſolatorios motus ſibi cœlitus immiſſos, ex quibus facilè poterit rationem victûs commodiorem diſcernere. Tum quoniam ſi quis, ità abſtinendo, ſe deprehenderit viribus imbecilliorem eſſe, quàm ut exercitia ipſa ſpiritualia peragere commodè valeat, ſic facilè advertet, quam menſuram victûs naturæ neceſſitas requirat.

QUIN-

QUINTA: quòd expedit inter comedendum imaginari, quaſi videamus JESUM Chriſtum Dominum noſtrum veſcentem cum ſuis Diſcipulis, obſervando quem teneat edendi, bibendi, reſpiciendi & loquendi modum, eúmque ad imitandum nobis proponendo. Uſu veniet enim, ut occupato magìs intellectu circa meditationem talem, quàm circa corporalem cibum; diſcamus faciliùs victum moderari.

SEXTA: quòd gratiâ varietatis, aliæ adhiberi poſſunt meditationes inter veſcendum: ùt ſunt de Sanctorum vita: de pia quapiam doctrina: vel de aliquo ſpirituali negotio agendo: unde, ſic abſtractâ mente, cibus ipſe,& veſcendi delectatio parùm ſentiatur.

SEPTIMA: quòd cavendum ſit præcipuè, nè ſuper ſumendos cibos animus quodammodo totus effundatur,& nè avidè veſcamur, aut feſtinè: ſed appetitui ſemper dominantes, tum menſuram victûs, tum ſumendi modum unà temperemus.

OCTAVA eſt: quòd plurimùm conducit ad tollendam cibi, potúſque immoderantiam, ſi ante prandium, aut cœnam, & quacumque horâ nulla eſuries ſentitur, præviâ deliberatione victum proximè ſumendum, definiamus ad menſuram certam, quam deinde nullâ vel propriâ aviditate, vel inſtigatione inimici, unquam excedamus: ſed potiùs vincendæ utriuſque causâ, de illa nonnihil etiam ſubducamus:

NOTANDA PRO
quarta Hebdomada.

PRIMÒ: quòd quamvis ei, qui exercitatur, certus præſcribatur numerus punctorum, puta ternarius, aut quinarius; liberum tamen ipſi erit in plura, vel pauciora puncta redigere Contemplationem, prout commodiùs ſe habere expertus fuerit. Qua in re magnopere juvabit ante ingreſſum Exercitij, tractanda puncta comminiſci, & numero certo præfinire,

SECUNDÒ: quòd per quartam hanc hebdomadam variari debent ſecunda, ſexta, ſeptima, & decima Additiones. In ſecunda quidem, ut dum evigilo, repentè mihi ponam ob oculos ſtatutam Contemplationem, & de gaudio Domini cum ſuis ſtudeam & ipſe exhilareſcere. in ſexta verò, ut memoriæ meæ objiciam ea, quæ lætitiam ſpiritualem cient, ut cogitatio de gloria. In ſeptima, ut lucis, & cœli utar commoditate, quæ ſeſe offeret: puta per tempus vernum, herbarum virentium, & florum aſpectu, aut aprici loci amœnitate: per hyemen verò Solis, vel ignis opportuno calore: & ità de cæteris corporis, atque animi oblectationibus congruis, per quas Creatori, & Redemptori meo congaudere queam. In decima, ut loco pœnitentiæ, temperantiâ & mediocritate victûs contentus ſim, niſì quo tempore jejunium, vel abſtinentiam Eccleſia indixit: cujus præceptis ſemper obtemperandum eſt, niſì juſtum adſit impedimentum.

Secundum multitudinem dolorum meorum conſolationes tuæ
Pſ: 93.

CONTEMPLATIO prima. *Quomodo IESVS Dominus poſt Reſurrectionem apparuit Sanctæ Matri ſuæ.*

Oratio præparatoria juxta morem.

PRÆLUDIUM primum accipitur ab hiſtoria. Quomodo, poſtquam exſpiravit Dominus in Cruce, ſepulto corpore, ſed Divinitati ſemper ſociato, ipſe in anima, Divinitati quoq; continuè unita, deſcendit ad Inferos, ereptíſque inde Juſtorum animabus, rediens ad ſepulchrum, corpus cum anima denuo univit, ac reſurgens demum apparuit Beatæ Virgini Matri ſuæ vivus, ùt piè ac veriſimiliter credendum eſt.

SECUNDUM, pro conſtructione loci, ſpeculandum accipiet ſepulchri ſitum, & Beatæ Virginis domicilium, cujus formam, partes, & reliquam diſpoſitionem, ùt Cellulam & Oratorium, ſigillatim perſcrutabimur.

TERTIUM continebit gratiam petendam, ut ſcilicet immenſum Chriſti ac Matris gaudium participemus.

APparuit Dominus Matri ſuæ, poſtquam reſurrexit: cùm dicat Scriptura: *quòd apparuit multis, &c.*

PUNCTUM *Primum, Secundum, ac Tertium*, eadem hìc erunt, quæ ſuprà in contemplatione Cœnæ fuerunt expoſita, id eſt conſiderare Perſonas, Verba, & Opera.

QUARTUM verò erit, animadvertere, quomodo Chriſti divinitas, paſſionis & mortis tempore abſcondita, palàm ſe faciat in reſurrectione, ac tot miraculis deinceps eluceſcat.

QUINTUM, exiſtimare quàm promto, copioſóque functus ſit Dominus conſolandi ſuos officio, adhibitâ conſolationis, quæ ab amiciſſimo quopiam præſtari poteſt, ſimilitudine.

Colloquio uno, vel pluribus, juxta materiam faciendis, terminetur contemplatio, cum *Pater noſter.*

DE APPARITIONE Secunda. Marc. 15.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ: Summo manè ad monumentum profectæ ſunt Maria Magdalenæ, Jacobi, & Salome, inter ſe dicentes: *Quis revolvet nobis lapidem ab oſtio monumenti?*

SECUNDÒ: Viderunt lapidem revolutum, & Angeli dictum audiêrunt: *JESUM quæritis Nazarenum Crucifixum? Surrexit, non eſt hic.*

TERTIÒ: Apparuit Mariæ Magdalenæ, quæ, alijs digreſſis, juxta ſepulchrum reſtiterat.

DE APPARITIONE Tertia. Matth. ulti.

Oratio præparatoria, & præludia juxta morem.

PRIMÒ: Redibant à monumento Mulieres, cum timore ſimul, & gaudio ingenti, ut narrarent Diſcipulis, quicquid de Domini Reſurrectione intellexerant.

SECUNDÔ: Apparens eis in via Chriſtus, ait: *Avete*, & illæ accedentes, ac proſtratæ ad pedes ejus, ipſum adorârunt.

TERTIÒ: Affatus eſt illas Dominus: *Nolite timere. Ite, nuntiate fratribus meis, ut eant in Galilæam, ibi me videbunt.*

TERTIA CONTEMPLATIO
eſt Repetitio præcedentium duarum.

PRo tertio Exercitio, ſeu Contemplatione, repetuntur duæ præcedentes, cum oratione præparatoria, & iiſdem tribus præludijs, notando ubique, & fixiùs tractando illas partes, in quarum priore tranſcurſu aliquid illuſtrationis, conſolationis, vel deſolationis acceperim.

Subdetur etiam Colloquium cum oratione Dominica, ùt priùs.

QUARTA CONTEMPLATIO

EST primæ, ac ſecundæ iterata repetitio, proximæ præcedenti penitus conformis.

QUINTA CONTEMPLATIO
eſt applicatio Senſuum ad prædictas.

POst orationem præparatoriam, cum tribus jam dictis præludijs, apprimè conducit, quinque imaginarios Senſus circa primam, & ſecundam contemplationem, eo, qui ſequitur, modo exercere, prout res ſubjecta feret.

PUNCTUM primum erit: ſecundùm imaginationem reſpicere perſonas omnes: & notatis, quæ circa eas occurrent, circumſtantjis, utilitatem noſtram elicere.

SEcundum: velut audiendo quid loquantur, aut loqui eas deceat, omnia in uſum noſtrum attrahere.

TErtium: interiore quodam guſtu, & olfactu ſentire, quanta ſit ſvavitas & dulcedo animæ, Divinis donis, ac virtutibus imbutæ, juxta rationem perſonæ, quam conſideramus, adaptando nobis ea, quæ fructum aliquem afferre poſſint.

QUartum: per internum tactum attrectare, ac deoſculari veſtimenta, loca, veſtigia, cæteráque perſonis talibus conjuncta: unde fiat nobis devotionis, vel boni cujuslibet ſpiritualis major acceſſio.

Huic erit Contemplationi per Collquium imponendus finis, ſicut prioribus, adjecto itidem *Pater noſter.*

DE APPARITIONE Quarta. Luc. ult.

Oratio Præparatoria, & Præludia conſueta.

PRIMÒ: Auditâ Petrus, ex mulieribus, Chriſti Reſurrectione; cucurrit ad monumentum.

SECUNDÒ: Introgreſſus, ſola vidit linteamina, quibus fuerat involutum corpus.

TERTIÒ: Cogitanti ſuper his Petro, Chriſtus ſe oſtendit, unde dicebant Apoſtoli: *Surrexit Dominus verè, & apparuit Simoni.*

DE APPARITIONE Quinta Luc. ult.

Oratio præparatoria & præludia ex more.

PRIMÒ: Duobus Diſcipulis deinceps apparuit, cùm irent in Emaus, & de ipſo colloquerentur.

SECUNDÒ: Redarguit eorum incredulitatem: & myſteria Paſſionis, atque Reſurrectionis ipſis expoſuit: *O! ſtulti, & tardi corde ad credendum in omnibus, quæ locuti ſunt Prophetæ. Nónne hæc oportuit pati Chriſtum, & ità intrare in gloriam ſuam?*

TERTIÒ: Rogatus, cum eis manſit, fractóque ipſis pane, diſparuit: qui ſubitò in Hieruſalem reverſi, nunciaverunt Apoſtolis, quomodo vidiſſent eum, & in fractione panis agnoviſſent.

DE APPARITIONE
Sexta Ioan. 20.

Oratio præparatoria, & præludia conſueta.

PRimò: Diſcipuli omnes, præter Thomam, domi cōgregati erant, propter Judæorum metum.

SEcundò: ingreſſus januis clauſis Chriſtus, *Stetit in medio, & dixit eis: Pax vobis.*

TErtiò: Spiritum ſanctum eis dedit, & ait: *Accipite Spiritum Sanctum; quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, &c.*

DE APPARITIONE
Septima. Ioan. 20.

PRimò: Sanctus Thomas, cùm apparitioni prædictæ non interfuiſſet, proteſtatus erat. *niſi videro, &c. non credam.*

SEcundò: Poſt dies octo, iterum clauſis januis, obtulit ſe videndum Chriſtus, & Thomæ dixit: *Infer digitum tuum huc, & vide, &c. & noli eſſe incredulus, ſed fidelis.*

TErtiò: Exclamavit Thomas: *Dominus meus, & Deus meus!* Cui ſubintulit Chriſtus: *Beati qui non viderunt, & crediderunt.*

DE APPARITIONE
Octava. Ioan. ult.

Oratio præparatoria, & præludia more ſuprà dicto.

PRIMÒ: Palàm ſe denuo fecit Chriſtus piſcantibus ſeptem Diſcipulis: qui cùm totâ nocte nil cepiſſent, jactum ad mandatum ejus rete, *jam non valebant illud trahere præ multitudine piſcium.*

SECUNDÒ: Per id miraculum, agnoſcens eum Joannes, ait Petro: *Dominus eſt*; qui confeſtim deſiliens in mare, ad Chriſtum acceſſit.

TERTIÒ: Dedit eis, ut comederent, panem & piſcem. Poſtea Petro, an ſe diligeret? ter interrogato, ſuum ovile commendavit: *Paſce oves meas.*

DE APPARITIONE
Nona. Matth. ult.

Oratio præparatoria, & præludia de more.

PRIMÒ: Ex Domini mandato, abeunt Diſcipuli ad montem Thabor.

SECUNDÒ: Ijs apparens ille, inquit: *Data eſt mihi omnis poteſtas in cælo & in terra.*

TERTIÒ: Mittens eos ad prædicandum per univerſum orbem, ſic mandavit: *Euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritûs Sancti.*

DE ASCENSIONE CHRISTI. Act. 1.

Oratio præparatoria, & præludia præmittuntur ex more.

PRIMÒ: Poſtquam jam per dies quadraginta multoties ſe Chriſtus Diſcipulis ſuis vivum exhibuiſſet, *in multis argumentis, &c loquens eis de regno Dei*; miſit eos Hieroſolymam, ut promiſſum Spiritum ſanctum illic expectarent.

SECUNDÒ: Eduxit eos ad Oliveti montem. *Et videntibus illis elevatus eſt, & nubes ſuſcepit eum ab oculis eorum.*

TERTIÒ: Ijſdem in cœlum ſuſpicientibus dictum eſt, per duos illos viros, in veſtibus albis aſſiſtentes, quos Angelos fuiſſe credimus: *Viri Galilæi, quid ſtatis aſpicientes in cœlum? Hic IESUS, qui aſſumptus eſt à vobis in cœlum, ſic veniet, quemadmodum vidiſtis eum euntem in cœlum.*

Heu quam sordet tellus cum cælum aſpicio S. Ign.

CONTEMPLATIO DE PARADISO.

Oratio præparatoria de more.

PRÆLUDIUM primum erit, per imaginationem in cælum conſcendere, ac ſe in loco ampliſſimo, pulcherrimo, & amœniſſimo, ante Divinam Dei majeſtatem, ac Sanctos omnes ſibi propitios, ſiſtere.

SECUNDUM erit, petere gratiam, quâ bene poſſis ea animo penetrare, quæ præparavit DEus diligentibus ſe.

PUNCTUM primum erit: Contemplari locum, in quo Homo in æternum eſt permanſurus: eſt enim Civitas (ex Apocalyp. 21.) in quadro poſita, per ſtadia duodecim millia, & longitudo, & altitudo, & latitudo ejus æqualia ſunt. Fundamenta muri Civitatis, omni lapide pretioſo ornata: Structura muri ejus, ex lapide Jaſpide: Portæ duodecim, & ſingulæ ex ſingulis margaritis. Platea aurum mundum, tamquam vitrum pellucidum: & civitas non eget Sole, neque Lunâ ut luceant in ea, nam claritas DEI illuminat eam, & nox non eſt in illa,

SECUNDUM erit: Conſiderare, quanta felicitas ſit homini futura, cùm cernet corpus ſuum Agile, Subtile, Impaſſibile, & Splendens: ſinguli enim Beati in Cælorũ Regno clariùs Sole fulgebunt in perpetuas æternitates: ubi non eſurient, neque ſitient ampliùs, nec cadet ſuper illos Sol, neque ullus æſtus, & mors ultrà non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultrà, quia prima abiêrunt.

TERTIUM erit: Conſiderare gaudium hominis videntis Majeſtatem Divinæ naturæ, cum Generatione ac Proceſſione Divinarum Perſonarum, cæteríſque omnibus DEI attributis, omnipotentis Potentiæ, immenſæ Sapientiæ, ſummæ Bonitatis, & reliquarum infinitarum perfectionum, cum pulchritudine, & varietate cælorum, & rerum omnium creatarum totius Univerſi, quæ in clara viſione, & intuitu Divinæ illius eſſentiæ, tanquam in lucidiſſimo ſpeculo, apparebunt.

QUARTUM erit: Contemplari gloriam hominis admiſſi in conſpectum glorioſiſſimæ Humanitatis Chriſti Deificatæ, & ſupra omnem creaturarum altitudinem, ad dexteram uſque Patris ſublimatæ: in Chriſto enim videbit relucere omnia Fidei noſtræ arcana, & cognoſcet admirandam Verbi Divini cum humana natura Unionem, & modum ineffabilem præſentiæ Chriſti Domini in auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. Intelliget etiam rationes Cruciatuum, Mortis, & omnium cumulum meritorum, quibus ipſe Divinæ Juſtitiæ pro peccatis hominum abundè ſatisfecit, & illos in Filios Dei adoptavit, regníque cæleſtis Reges, atque heredes effecit.

QUINTUM erit: Cogitare felicitatem, quam percepturi ſunt Beati omnes ex ſocietate ſanctiſſimæ Virginis, à dextris Filij aſſiſtentis in veſtitu deaurato, & Angelorum Deo miniſtrantium: millia enim millium miniſtrant ei, & decies millies centena millia aſſiſtunt ei, cum copioſa multitudine cæleſtis patriæ civium, Deum laudantium, & benedicentium, qui ex omnibus gentibus, tribubus & linguis congregati, ſuo ſinguli ordine, ſede, ac dignitate, proprijs cujuſque meritis reſpondente, cernentur ſapientiſſimè collocati, ità tamen, ut alter alterius bono fruatur ùt ſuo.

SEXTUM erit: Cogitare jucunditatem, quâ perfundentur Beati, ob ſecuram, ac perpetuam tantorum gaudiorum poſſeſſionem, cognitâ Dei bonitate, qui ipſos à Dæmonis jugo, Mundi laqueis, & Carnis illecebris liberavit: & quòd, ſpectatâ multitudine eorum, qui periêrunt, ſe conſpicient æternâ quiete, vitâ ſecurâ, atque immortali donatos, & torrente voluptatis potatos, ſemper illud canticum concinentes: Benedictio, & claritas, & ſapientia, & gratiarum actio, Honor, Virtus, & Fortitudo Deo noſtro, in ſæcula ſæculorum Amen.

COLLOQUIO uno, vel pluribus, pro pio animi affectu faciendis, terminabitur Contemplatio cum *Pater noſter.*

QVIS NOS SEPARABIT Rom VIII

CONTEMPLATIO AD AMOREM ſpiritualem in nobis excitandum.

IMPRIMIS duo notanda ſunt: *Primum*, quòd amor ipſe ab operibus magìs, quàm à verbis, pendet. *Secundum*, quòd conſiſtit amor in mutua facultatum, rerum, & operum communicatione: puta ſcientiæ, divitiarum, honoris, & boni cujuſcumque.

Oratio præmittitur ex more.

PRÆLUDIUM primum eſt: ut coram Domino, Angelis, Sanctiſque omnibus, mihi propitijs, ſtare me videam.

SECUNDUM: ut gratiam Dei efflagitem, per quam beneficiorum ejus, in me collatorum, magnitudinem perſpiciens, ad amorem, cultum, & ſervitium ipſius, totum me impendam.

PUNCTUM primum ſit: Revocare in memoriam beneficia Creationis, ac Redemptionis: dona itidem particularia, ſeu privata enumerare: & cum intimo affectu perpendere, quantum mei causâ benigniſſimus Dominus egerit, atque pertulerit; quantum mihi elargitus ſit de theſauris ſuis: quódque juxta Divinum ſuum decretum, & beneplacitum, ſeipſum mihi, quantum poteſt, donare velit. Quibus optimè inſpectis, vertar ad me ipſum, & diſquiram mecum, quæ meæ ſint partes, & quid æquum, juſtúmque ſit, ut Divinæ offeram, & exhibeam Majeſtati: haud ſanè dubium quin mea omnia offerre debeam, ac me ipſum, cum ſummo affectu, & verbis hujuſcemodi, vel ſimilibus:

SUſcipe Domine, univerſam meam libertatem. Accipe Memoriam, Intellectum, atque Voluntatem omnem. Quicquid habeo, vel poſſideo, mihi largitus es: id tibi totum reſti-

tuo,

tuo, ac tuæ prorſus voluntati trado gubernandum. Amorem tui ſolum, cum gratia tua, mihi dones, & dives ſum ſatìs, nec aliud quicquam ultrà poſco.

SEcundum erit: Speculari DEum, in ſingulis exiſtentem creaturis ſuis: & Elementis quidem dantem, ut ſint: Plantis verò, ut vegetationem quoque vivant: Animalibus inſuper, ut ſentiant: Hominibus poſtremò, ut ſimul etiã intelligant. Inter quos accepi & ipſe univerſa hæc beneficia, eſſe, vivere, ſentire, ac intelligere, méque templum quoddam ſuum efficere voluit, ad imaginem ſuam, & ſimilitudinem creatum. Ex quorum omnium admiratione, reflexus in me ipſum, agam ùt in primo puncto, vel melius ſi quid occurrerit: id quod in punctis etiam ſequentibus erit factitandum.

TErtium eſt: Conſiderare eundem Deum, ac Dominum, propter me in creaturis ſuis operantem, & laborantem quodammodo: quatenus dat ipſis, conſervátque id, quod ſunt, habent, poſſunt, atque agunt. Quæ omnia, ùt ſuprà, in mei conſiderationem reflectenda erunt.

QUartum: Proſpicere quo pacto munera, & bona omnia cælitus deſcendunt: ùt ſunt potentia, juſtitia, bonitas, ſcientia, & alia quælibet humana perfectio, terminis quibuſdam certis circumſcripta: quæ ab infinito illo totius boni theſauro, ſicut lumen à ſole, & ex fonte aqua, derivantur. Addenda ſupereſt reflexio prædicta in mei circumſpectionem.

COlloquium etiam in fine fiet, terminandum cum *Pater noſter.*

QVÆDAM NOTATV DIGNA de Scrupulis, quos animæ dæmon injicit, dignoſcendis.

PRIMUM: Vulgò ſcrupulum appellant, quando, ex proprio liberi arbitrij motu & judicio, aliquid concludimus peccatum eſſe, cùm peccatum non ſit: veluti ſi quis animadvertens ſe Crucem, ex paleis humi figuratam, in tranſitu calcâſſe, crimini ſibi vertat. Hoc autem non ſcrupulus propriè, ſed judicium potiùs erroneum vocari debet.

SECUNDUM: Scrupulus propriè dicendus eſt, quoties poſt calcatam Crucem ejuſmodi, vel poſt cogitationem, loquelam, aut operationem aliquam, oboritur nobis extrinſecus peccati admiſſi ſuſpicio. Et quamvis altera ex parte veniat in mentem, nos minimè peccâſſe, ambiguitatem tamen quandam, atque animi perturbationem ſentimus, à dæmone videlicet obtruſam.

TERTIUM: Prior ſcrupuli ſpecies, impropriè ſic dicti, prorſus abhorrenda eſt, ùt erroris plena. Poſterior verò per tempus aliquod (dum præſertim recens eſt vitæ melioris inſtitutio) animam rebus ſpiritualibus vacantem non parùm juvat: cùm eam mirum in modum purget, atque ab omni peccati ſpecie abducat; juxta illud Divi Gregorij: Bonarum mentium eſt ibi culpam agnoſcere, ubi culpa non eſt.

QUARTUM: Callidè obſervare ſolet inimicus, qualisnam ſit animæ cujuſvis conſcientia, craſſiórne, an delicatior? Et ſi quam invenit delicatam, multò quoque delicatiorem efficere nititur, & in extremum quendam redigere anxietatis gradum, ut ſic miſerè turbatam, à profectu ſpirituali tandem dejiciat. Puta ſi animam noverit, quæ peccato nulli conſentiat, mortali ſive veniali, immo nè umbram quidem (ut ſic dicamus) voluntarij peccati ſuſtinere queat; tunc quoniam non

poteſt

poteſt veram peccati rationem illi obijcere, eò ſatagit adducere, ut peccatum ſibi eſſe credat, quod revera non eſt: cujuſmodi eſt, de verbo aliquo, vel cogitatiuncula repentina. Craſſam è diverſo animam, ſeu conſcientiam, reddere craſſiorem ſtudet: ut, qui negligebat priùs venialia peccata, mortalia quoque nunc parùm curet, ac in dies minùs reſpiciat.

QUINTUM: Ut anima progredi valeat in via ſpirituali, ad illius partis oppoſitum tendat neceſſe eſt, in quam inimicus tentat pertrahere: ut ſi laxiorem iſte conſcientiam facere adnititur, faciat illa ſtrictiorem: aut relaxet contrà, ſi dæmon nimiûm velit reſtringere. Sic enim continget, vitatis extremæ utriuſque partis periculis, animam ipſam in medio quodam quieto, & ſecuro ſtaru jugiter manere.

SEXTUM: Quotieſcunque homini dicere, aut agere aliquid volenti, quod ab Eccleſiæ uſu, vel Majorum noſtrum ſenſu non diſſonat, quódque tendit in Dei gloriam, obviat extrinſecùs ſuggeſtio diſſvadens, nè dicat, aut agat illud propoſitum, adductâ vel vanæ gloriæ, vel mali alterius cujuſvis fucatâ quâdam ratione; tunc ad Deum elevanda mens eſt: ſíque appareat ad ejus gloriam ſpectare dictum, aut factum ejuſmodi, vel certè contrarium non eſſe; tendendum rectà erit adverſùs talem cogitationem: atque obſtrepenti nobis inimico, reſpondendum cum Divo Bernardo: Nec propter te cœpi, nec propter te finiam.

INDEX EXERCITIORUM.

Anotationes ad Exercitia	A.
Principium ſeu Fundamentum	B.
Examen Particulare, illius modus & Additiones	C.
Examen Generale	D.
Modus Examinis Generalis	E.
Additiones ad Exercitia meliùs peragenda	F.
Exercitium Primum	G.
Exercitium Secundum	H.
Regulæ aliquot ad motus animæ diſcernendos	I.
Exercitium Tertium & Quartum	K.
Meditatio de damnis ex peccato mortali proveniẽtibus	L.
Primus, Secundus, & Tertius Orandi modus.	M.
Exercitium de Morte.	N.
Exercitium de Iudicio	O.
Exercitium de Inferno	P.
Meditatio de Filio prodigo	Q.
Contemplatio Regni JESV Chriſti	R.
Reg: ad ſpiritûs diſcretionem. Notaoda pro 2. Hebd:	S.
Meditatio de Incarnatione IESV Chriſti	T.
Contemplatio de Nativitate 2. 3. 4 & 5.	V.
De Purificatione B.V.M. & Pueri JESV præſentatione	X.
De Fuga in Ægyptum	Ibidem.
De vita Domini ab anno 12. uſque ad 30.	Ibidem.
De Aſcenſu in Templum An: 12.	Ibidem.
Meditatio de duobus Vexillis	Y.
Meditatio de Tribus hominum claſſibus	Z.
Tres modi humilitatis. De *Baptiſ: & Tentat: Chriſti*	Aa.
Præludium ad Electionem faciendam	Bb.
Inductio ad eligendarum rerum notitiam	Ibidem.
De Tempore Triplici electionis	Ibidem.
De Apoſtolorum Vocatione	Cc.
De ſermone Chriſti habito in monte	Ibidem.
Modus Prior & Poſterior Bonæ Electionis	Dd.
De Ambulatione ſuper aquas, & Prædicatione in Templo	Ee.

De Lazari ſuſcitatione, & Die Palmarum Ee.
De Emendatione circa vitæ ſtatum Ff.
Regulæ nonnullæ in diſtribuendis Eleemoſynis Ibidem.
Notanda pro tertia hebdomada Gg.
Prima Contemplatio de ultima Cœna Ibidem.
Secunda Contemplatio de rebus à Chriſto geſtis poſt Cœnam, & in horto Hh.
Tertia, quarta, quinta, Contem: & applicatio ſenſuum Ibidem.
De Comprehenſi: Chriſti & traductione ad dom: Annæ Ii.
De Geſtis poſtea in Domo Caiphæ Ibidem.
De Chriſti apud Pilatum accuſatione Ibidem.
De Tranſmiſſo Chriſto ad Herodem Ibidem.
De Reverſione ab Herode ad Pilatum Kk.
De Condemnatione & Crucifixione Chriſti Ibidem.
De Myſterijs in cruce factis Ibidem.
De Myſterio ſepulturæ Ll.
Iteratio Paſſionis Ibidem.
Regulæ aliquot ad victum temperandum Ibidem.
Notanda pro quarta Hebdomada Ibidem.
Contemplatio prima, quomodo Chriſtus apparuit poſt Reſurrectionem S. Matri Mm.
De Apparitione ſecunda & tertia Ibidem.
Contemplatio tertia & quarta, Ibidem.
Quinta Contemplatio Nn.
De Apparitione quarta & quinta Ibidem.
De Apparitione ſexta & ſeptima Ibidem.
De Apparitione octava & nona Ibidem.
De Aſcenſione Chriſti Oo.
Contemplatio de Paradiſo Ibidem.
Contemplatio ad Amorem Spiritualem in nobis excitandum. Pp.
De Scrupulis Ibidem.

A. M. D. G.

BC903937

OFF

H 1. 2

N gauss. kpl.
Th.-B. nennt 11 d. 1. Ausg. 1673